

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Jabłonna do roku 2030

Zespół autorski:
mgr Paweł Skurski – kierownik zespołu
mgr Monika Kłos
mgr Radosław Kasprzyk

Fundacja Inicjatyw Menedżerskich, ul. Żołnierzy Niepodległej 5/7, 20-078 Lublin
tel./fax: (+48) 81 532 14 25; tel.: (+48) 81 441 33 44; email: biuro@fim.org.pl
www.fim.org.pl

NIP: 712-308-96-56 KRS: 0000290822

Organ rejestrujący: Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku,
VI Wydział Gospodarczy – Krajowy Rejestr Sądowy

Spis treści

1. Podstawa prawna, przedmiot i zakres prognozy	1
2. Ogólna charakterystyka projektowanego dokumentu i powiązania z innymi dokumentami strategicznymi.....	3
3. Cele ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego uwzględnione w opracowywanym dokumencie.....	12
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	14
5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu	17
6. Analiza stanu środowiska oraz istniejące problemy z zakresu ochrony środowiska istotne z punktu widzenia GPR	20
6.1. Powierzchnia ziemi.....	21
6.2. Zasoby wodne	23
6.3. Flora i fauna	31
6.4. Obszary chronione.....	32
6.5. Obszary chronionego krajobrazu i rezerваты	34
6.6. Uwarunkowania klimatyczne.....	37
6.7. Jakość powietrza.....	40
6.8. Hałas	41
7. Stan środowiska na obszarach przewidywanego znaczącego oddziaływania zapisów dokumentu GPR	42
8. Ocena istniejących problemów ochrony środowiska oraz skutków realizacji postanowień dokumentu dla istniejących obszarów chronionych.....	43
9. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu	44
10. Ocena znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska	46
11. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne na środowisko	52
12. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych	53
13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań	53
14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.....	56
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	56
16. Zespół autorski	59
Spis tabel i grafik.....	61

1. Podstawa prawna, przedmiot i zakres prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Jabłonna do roku 2030 została przygotowana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112). Zapis art. 46 ust. 1 pkt 1. ww. ustawy wskazuje, że przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. „projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. Pomimo faktu wystąpienia przesłanki odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o których mowa w Art. 48 ust. 3 tj. „Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, może dotyczyć wyłącznie projektu dokumentu dotyczącego obszaru w granicach jednej gminy”, w ramach uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, wskazano na konieczność opracowania prognozy oddziaływania na środowisko. Niniejszym przygotowano Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Jabłonna do roku 2030 [zwanego w dalszej części dokumentu GPR].

Celem Prognozy jest ocena potencjalnych i rzeczywistych skutków oddziaływania realizacji projektu GPR na środowisko. Zakres Prognozy, opracowanej zgodnie z zapisami zawartymi w art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zawiera w szczególności:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Na podstawie pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (WOOS.411.131.2024.AS z dnia 3 stycznia 2025 roku) Prognoza powinna również przedstawić w sposób szczegółowy:

- ocenę wpływu planowanego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu wraz z określeniem jego przewidywanej skali i intensywności,
- opis metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy, w szczególności informacje dotyczące pochodzenia danych na temat środowiska przyrodniczego;
- istniejący stan środowiska, w tym opis elementów przyrodniczych, zagrożenia dla środowiska i źródła tych zagrożeń oraz problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu;
- analizę wpływu planowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze, w tym obszary podlegające ochronie na podstawie Ustawy o ochronie przyrody, w szczególności do Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, rezerwatów przyrody Chmiel i Olszanka, oraz Obszarów Natura 2000: Chmiel i Olszanka;
- analizę i ocenę czy planowane do realizacji działania umożliwiają spełnienie środowiskowych celów dla jednolitych części podziemnych i powierzchniowych określonych w Planie Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023r. poz. 300) i Ustawy Prawo wodne (Dz.U. z 2024r. poz 1087 z późn.zm.);
- analizę wpływu projektowanego zagospodarowania terenu na istniejące i projektowane na terenie gminy ujęcia wód podziemnych wraz z wyznaczonymi strefami ochronnymi;
- analizę o ocenę wpływu realizacji GPR na wody podziemne, zwłaszcza GZWP Nr 406;

- identyfikacja i ocena oddziaływania na środowisko, w tym na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawienie podsumowania ocen cząstkowych dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów chronionych;
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- potwierdzenie, że projekt dokumentu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju i racjonalne gospodarowania zasobami środowiska.

Niniejsza Prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektu GPR oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nią powiązanych. W Prognozie uwzględnione są również informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko, sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem GPR, np. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r. stanowiąca załącznik do uchwały nr CCXXIX/4185/2021 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 2 lutego 2021 r., czy Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z 12 marca 2022 roku.

2. Ogólna charakterystyka projektowanego dokumentu i powiązania z innymi dokumentami strategicznymi

GPR obejmuje teren jednej gminy – Gminy Jabłonna.

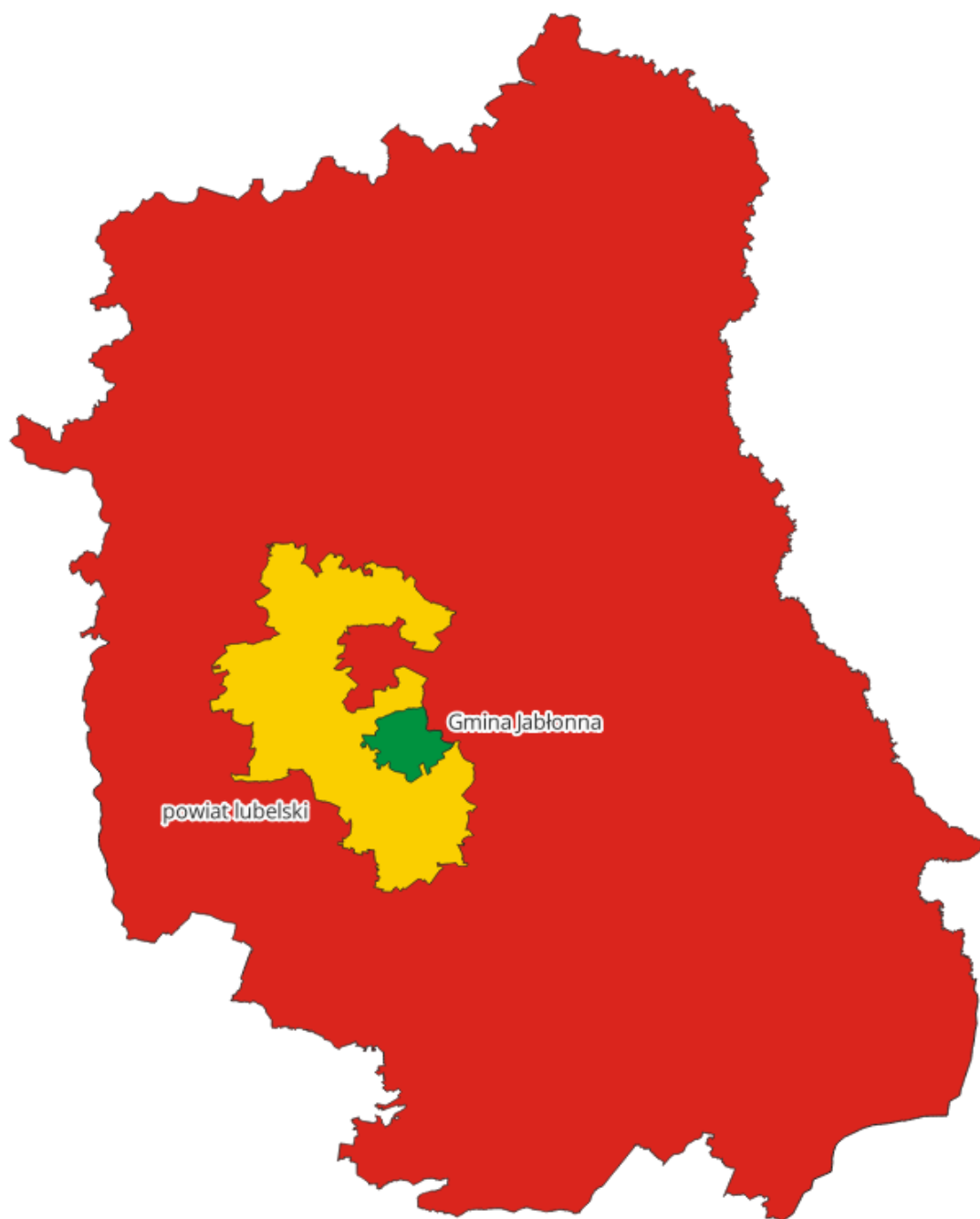
Gmina Jabłonna położona jest w środkowej części województwa lubelskiego oraz wschodniej części powiatu lubelskiego. Centrum gminy znajduje się w niewielkiej odległości od stolicy województwa tj. Miasta Lublin (ok. 19 km od centrum oraz w przedziale 9-11 km od granicy). Całkowita powierzchnia gminy wynosi 131 km² co stanowi 0,52% obszaru województwa i 7,80% powiatu.

Gmina Jabłonna graniczy z 5 innymi jednostkami samorządu terytorialnego. na północy jest to gmina Głusk, która oddziela Jabłonnę od Lublina. na zachodzie znajduje się gmina Strzyżewice, na południu gminy Bychawa oraz Krzczonów, a na wschodzie gmina Piaski.

Gmina Jabłonna należy również do Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM), czyli grupy 22 gmin oraz 4 powiatów, które podjęły decyzję o współpracy w rozwiązywaniu wspólnych problemów o charakterze ponadlokalnym. Lokalizacja Jabłony w LOM to jego południowo-wschodnie peryferie.

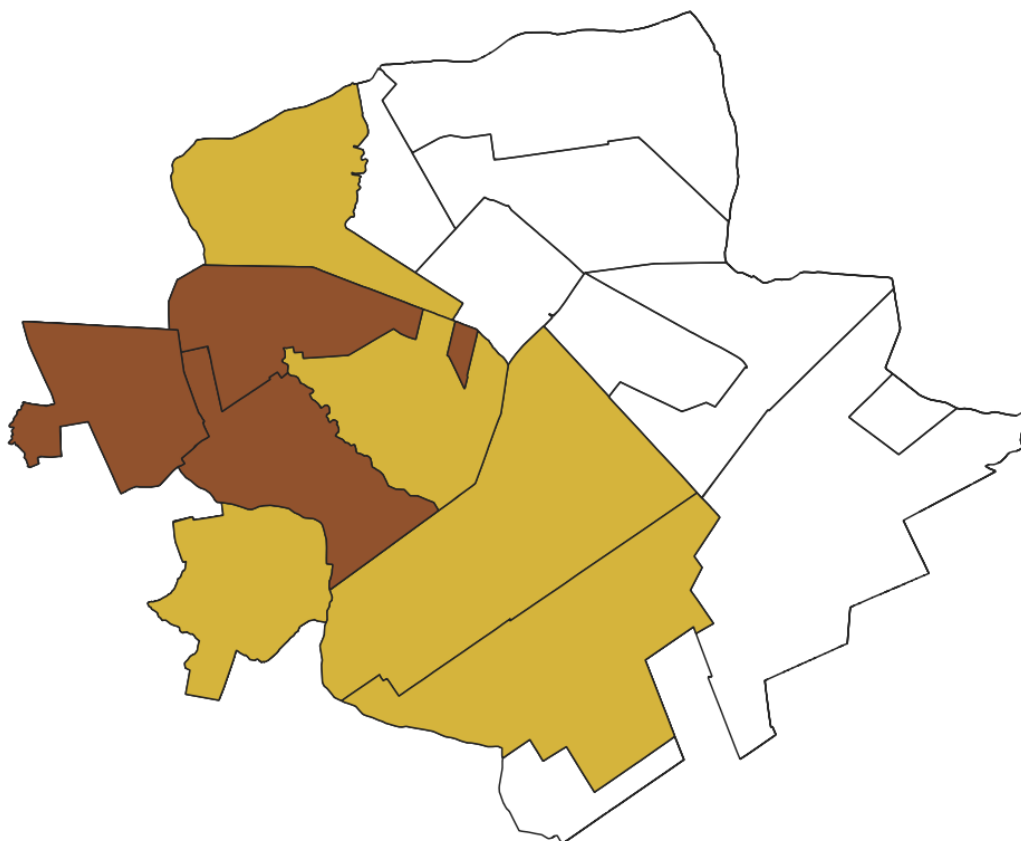
Gmina Jabłonna jest także członkiem Lokalnej Grupy Działania „Kraina wokół Lublina” oraz Związku Gmin Lubelszczyzny. Jest także jednym z sygnatariuszy porozumienia gmin powiatu lubelskiego „Bystrzyca”.

Mapa 1 Położenie gminy Jabłonna w powiecie lubelskim oraz województwie lubelskim

Źródło: opracowanie własne

Mapa 2 – Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Jabłonna

Źródło: Opracowanie własne

Zakres diagnozy służącej delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został określony wprost w art. 9. ustawie o rewitalizacji. Przedmiotowy artykuł w sposób jednoznaczny wskazuje jakie elementy należy poddać weryfikacji w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Zakres niniejszego opracowania obejmuje zagadnienia odnoszące się do pięciu obowiązkowych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej. W ramach ww. sfer wykonano szczegółową, wieloaspektową diagnozę obszaru Gminy Jabłonna pod kątem występowania zjawisk kryzysowych.

Jako obszary zdegradowane uznano te sołectwa, w których stwierdzono gorsze niż średnia w gminie wskaźniki problemów społecznych, współwystępujące z gorszymi wskaźnikami dotyczącymi co najmniej jednego z problemów o charakterze gospodarczym, środowiskowym, infrastrukturalnym lub przestrzennym.

Obszar rewitalizacji ustalono, wybierając z obszarów zdegradowanych te sołectwa, w których występuje najgorsza sytuacja społeczna, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów, przy czym, zgodnie z ustawą o rewitalizacji i zapisów dotyczących wymogu koncentracji przestrzennej, łączna powierzchnia wybranych sołectw nie przekracza 20% powierzchni gminy, a ich ludność nie stanowi więcej niż 30% liczby jej mieszkańców.

Nie należy zapominać również o tym, że niezwykle istotnym elementem procesu rewitalizacji jest włączenie lokalnej społeczności, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zarówno w sam etap diagnozowania obszaru gminy, jak również późniejszego przygotowania działań rewitalizacyjnych. Takie podejście wpływa na zapewnienie dogłębnej analizy oraz jej trafność, jak również zapewnienie akceptacji planowanych przedsięwzięć. Rewitalizacja stanowi odpowiedź na wieloaspektowy kryzys w konkretnej społeczności zajmującej zdefiniowany obszar. W przypadku prac nad niniejszą diagnozą zwrócono szczególną uwagę na podejście partycypacyjne, tak aby już od pierwszych etapów prac zaangażować społeczność lokalną w realizowany proces.

Podstawowym celem działań rewitalizacyjnych jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego poprzez odwrócenie negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w analizach przedstawionych w poprzednich rozdziałach niniejszego programu. Wnioski z diagnozy posłużyły do określenia mocnych i słabych stron obszaru, jak również czynników sukcesu niezbędnych do skutecznej realizacji procesu rewitalizacji w gminie Jabłonna.

Planowane działania będą realizowane etapowo i w sposób przemyślany, z uwzględnieniem aktywnego udziału mieszkańców. Tylko dzięki wspólnej odpowiedzialności i zaangażowaniu możliwa będzie trwała poprawa funkcjonowania przestrzeni objętej rewitalizacją – zarówno w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, jak i przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Wizja rewitalizacji gminy Jabłonna zakłada, że:

Do 2030 roku wyznaczony w Gminie Jabłonna obszar rewitalizacji zostanie skutecznie wyprowadzony z negatywnych zjawisk społecznych i stanie się obszarem o wysokiej jakości przestrzeni publicznej, z atrakcyjnymi miejscami spędzania wolnego czasu, wykorzystującym potencjał i aktywność swoich mieszkańców oraz zapewniającym im wysoką jakość życia.

Poniższe zestawienie przedstawia cele rewitalizacji gminy Jabłonna wraz z przypisanymi do nich kierunkami działań. Zdefiniowane kierunki wskazują zakres niezbędnych interwencji, które powinny być realizowane wspólnie przez samorząd oraz jego partnerów – zarówno publicznych, jak i społecznych oraz gospodarczych. Odpowiadają one na pytanie: „co należy zrobić?”, aby w odniesieniu do zidentyfikowanych obszarów problemowych skutecznie osiągnąć założone cele rewitalizacji. Kierunki działań, wdrażane za pośrednictwem konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, stanowią podstawę realizacji celów programu. Ich precyzyjne określenie – a tam, gdzie to możliwe, również wskazanie konkretnych projektów – jest kluczowym elementem programowania działań rewitalizacyjnych.

Tabela 1 – Cele rewitalizacji i kierunki działań GPR

Cel rewitalizacji	Kierunki działań
1. Wzmacnianie integracji społecznej oraz poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	1.1. Rozwój lokalnych inicjatyw społecznych i sąsiedzkich 1.2. Wsparcie dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (m.in. osoby starsze, młodzież, osoby bezrobotne) 1.3. Organizacja działań edukacyjnych, kulturalnych i integracyjnych 1.4. Rozbudowa oferty usług społecznych i opiekuńczych
2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców	2.1. Wsparcie dla rozwoju mikro- i małych przedsiębiorstw 2.2. Tworzenie lokalnych partnerstw na rzecz zatrudnienia i przedsiębiorczości 2.3. Adaptacja przestrzeni na potrzeby działalności gospodarczej i społecznej 2.4. Promocja lokalnych produktów i usług
3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i podniesienie świadomości ekologicznej	3.1. Fizyczna odnowa terenów zieleni i przestrzeni przyrodniczych 3.2. Realizacja działań edukacyjnych w zakresie ekologii i zrównoważonego rozwoju 3.3. Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii 3.4. Poprawa systemu gospodarowania odpadami i wody deszczowej
4. Rozwój infrastruktury technicznej i poprawa warunków życia mieszkańców	4.1. Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i energetycznej 4.2. Modernizacja infrastruktury drogowej, rowerowej oraz pieszej 4.2. Poprawa efektywności energetycznej budynków 4.3. Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

5. Nadanie zdegradowanym obszarom nowych funkcji i poprawa jakości przestrzeni publicznych	5.1. Fizyczna odnowa zdegradowanych budynków publicznych i przestrzeni wspólnych 5.2. Tworzenie atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni publicznych (np. skwery, place, ścieżki pieszo-rowerowe) 5.3. Ochrona i adaptacja dziedzictwa kulturowego i historycznego
--	---

Źródło: Opracowanie własne

W ramach GPR gminy Jabłonna zdefiniowano pięć głównych celów rewitalizacji, odpowiadających kluczowym obszarom problemowym: społecznemu, gospodarczemu, środowiskowemu, technicznemu oraz przestrzenno-funkcjonalnemu. Dla każdego z nich określono kierunki działań, które wskazują na priorytetowe obszary interwencji. W obszarze społecznym nacisk położono na integrację mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu i rozwój usług społecznych. W wymiarze gospodarczym przewidziano działania wspierające lokalną przedsiębiorczość, aktywizację zawodową oraz promocję lokalnych inicjatyw. Środowiskowe cele koncentrują się na poprawie stanu przyrody i zielonej infrastrukturze. W obszarze technicznym zaplanowano modernizację infrastruktury komunalnej i poprawę efektywności energetycznej. Natomiast działania w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym mają na celu nadanie zdegradowanym przestrzeniom nowych funkcji oraz poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych.

Wskazane w GPR elementy sieci przyrodniczej i ekologicznej (zawartej we wnioskach z uwarunkowań geograficzno-przyrodniczych) tworzą strefy o wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej w ramach, których obowiązuje podporządkowanie wszelkiej działalności utrzymaniu wartości przyrodniczych obszaru oraz ciągłości powiązań ekologicznych. Obszary te mogą stanowić znaczące zaplecze dla rozwoju usług turystycznych w regionie. Najwyższe standardy ochrony przewidziane są dla obszarów Natura 2000.

Tabela 2 Obszary Natura 2000 na terenie gminy Jabłonna

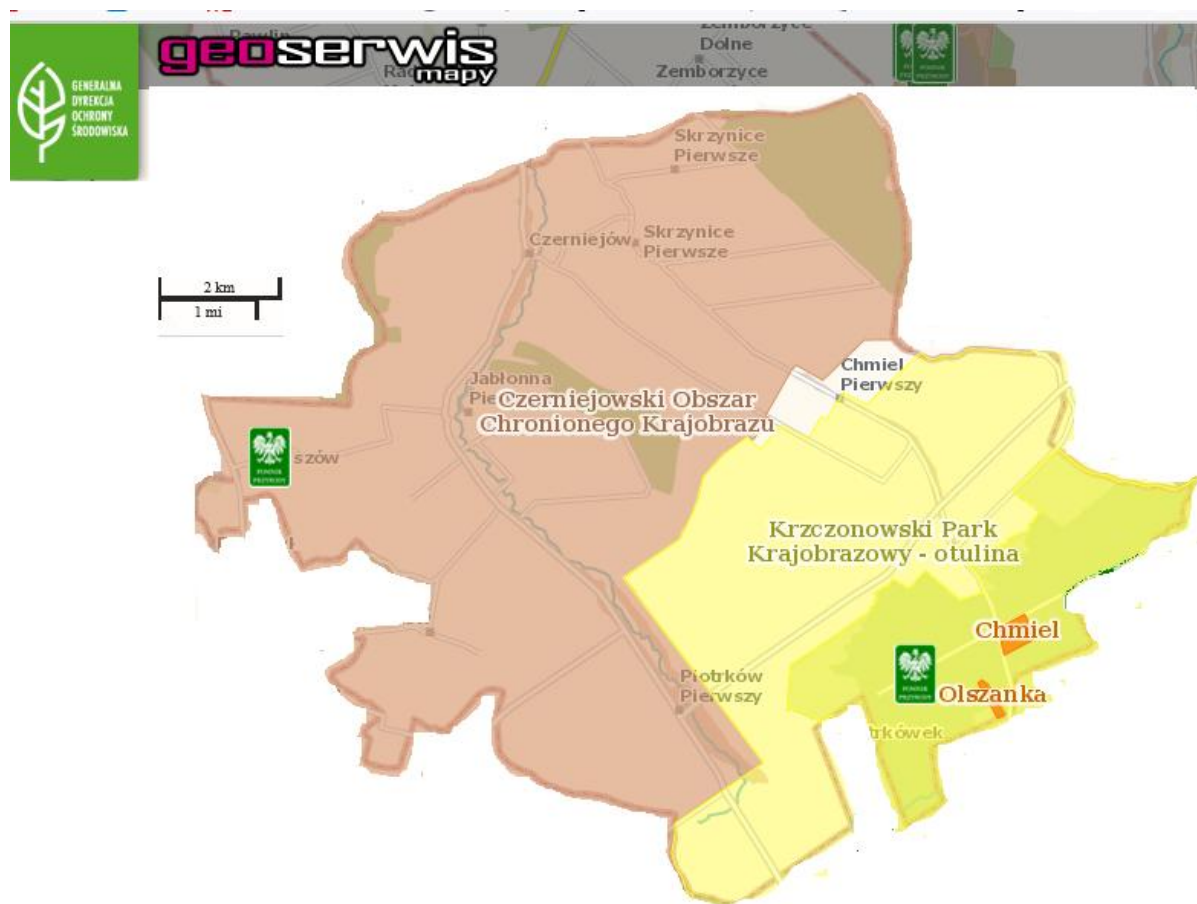
Kod	Nazwa	Data ustanowienia	Akt prawny	gatunki chronione/obiekty chronione	zidentyfikowane zagrożenia	Cele działań ochronnych	działania ochronne
PL.ZIOP.1393.NZK.PLH060001.H	Chmiel	15.01.2008	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EEG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043)(2008/25/WE) Rozporządzenie Ministra Klimatu	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum). Oraz gnieźnik leśny, podkolan biały i zielonawy, parzydło leśne oraz lilia złotogłów, starodrzew dębowy z domieszką grabu i sosny, grąd muchołówka żałobna, dzięcioł duży, myszołów, kos, wilga środkowoeuropejski	obce gatunki inwazyjne, odpadki i odpady stałe, biotyczne i abiotyczne procesy naturalne (z wyłączeniem katastrof naturalnych)	- utrzymanie obecnego właściwego FV stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 25,77 ha, - poprawa wskaźnika „naturalne odnowienia drzewostanu” z U1 na FV, - eliminacja gatunków inwazyjnych.	-utrzymanie siedliska w aktualnym właściwym stanie ochrony w warunkach ochrony biernej, - eliminacja gatunków inwazyjnych, w tym niecierpka drobnokwiatowego Impatiens parviflora i rdestowca sachalińskiego Reynoutria sachalinensis, - stworzenie dla naturalnie odnawiających się dębów odpowiednich

			i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Chmiel (PLH060001) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Chmiel PLH060001	i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)			warunków świetlnych i mikroklimatycznych oraz poprzez wprowadzenie sztucznego odnawiania miejscowych ekotypów dębu szypułkowego i bezszypułkowego, - usuwanie odpadów, - monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych
PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060012.H	Olszanka	15.01.2008	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Olszanka (PLH060012) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Olszanka PLH060012	gnieźnik leśny, podkolan biały i zielonawy, parzydło leśne oraz lilia złotogłów, starodrzew dębowy z domieszką grabu i sosny, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	obce gatunki inwazyjne, odpadki i odpady stałe, biotyczne i abiotyczne procesy naturalne (z wyłączeniem katastrof naturalnych)	-utrzymanie obecnego właściwego FV stanu ochrony na powierzchni co najmniej 10,97 ha. -poprawa wskaźnika „naturalne odnowienia drzewostanu” i „inwazyjne gatunki w podszycie i runie” z U1 na FV, na powierzchni co najmniej 10,97.	-utrzymanie siedliska w aktualnym właściwym stanie ochrony w warunkach ochrony biernej, - eliminacja gatunków inwazyjnych, w tym niecierpka drobnokwiatowego Impatiens parviflora, - stworzenie dla naturalnie odnawiających się dębów odpowiednich warunków świetlnych i mikroklimatycznych oraz poprzez wprowadzenie sztucznego odnawiania miejscowych ekotypów dębu szypułkowego i bezszypułkowego, - usuwanie odpadów. - monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wyszukiwarki Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>

Pozostałe elementy przyrodnicze mają charakter sieciowy lub obszarowy. Możemy wśród nich wymienić między innymi:

- obszary chronionego krajobrazu: Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu
- parki krajobrazowe: Krzczonowski Park Krajobrazowy
- rezerваты przyrody: Olszanka, Chmiel
- pomniki przyrody: 3: głąz narzutowy, Buk pospolity (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*; pierśnica: 118cm; obwód: 371cm; wysokość: 26m); Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 205cm; obwód: 644cm; wysokość: 24m)
- obszary parkowe i leśne cechujące się dużym stopniem naturalności,
- sieć wodna: rzeki, kanały, stawy i inne zbiorniki stanowiące uzupełnienie sieci przyrodniczej i korytarzy ekologicznych.

Źródło: Geoserwis

Stan środowiska na przedmiotowym obszarze należy uznać za dobry. na terenie Gminy nie funkcjonują zakłady przemysłu ciężkiego. Do największych zagrożeń dla środowiska naturalnego należą zanieczyszczenia bytowe i zanieczyszczenia zewnętrzne. Wzdłuż dróg o nasilonym ruchu, występuje miejscowe zwiększenie zanieczyszczeń powietrza i gleb. Do poważnych problemów stanowiących istotne zagrożenie dla środowiska naturalnego należy niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej, wykorzystywanie zbiorników bezodpływowych do gromadzenia ścieków oraz zaniedbania w zakresie gospodarki odpadami. Ponadto, działalnością w znacznym stopniu oddziałującą na stan środowiska naturalnego jest rolnictwo.

Wskazane poniżej dokumenty strategiczne i wykonawcze stanowią warunki brzegowe dla GPR, która jest z nimi powiązana i została przygotowana w pełnej zgodności z tymi dokumentami. Działania określone w GPR odpowiadają równocześnie na wyzwania europejskie i krajowe zidentyfikowane w obszarach wsparcia współfinansowanych z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych. Mając na uwadze rozpoczynającą się perspektywę finansową UE na lata 2021 – 2027 dołożono wszelkich starań, aby GPR spełniał również wszystkie wymagania stawiane przez akty prawne wyższego szczebla. Do dokumentów szczebla krajowego i europejskiego, z którymi GPR wykazuje spójność należy wymienić m.in.:

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

Komisja Europejska w projektach Rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady przedstawiła zakres nowej Polityki Spójności na lata 2021-2027. Pakiet rozporządzeń obejmuje przede wszystkim:

Rozporządzenie ogólne, Rozporządzenie w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Rozporządzenie w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego. Jednym z elementów ww. dokumentów jest przedstawienie podstawowych założeń i Celów Tematycznych dla Polityki Spójności oraz proponowanych zasad funkcjonowania programów operacyjnych w perspektywie 2021–2027. Jednym z istotniejszych dla OF jest Cel Tematyczny nr 5 – Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych w całej UE, który jest podstawą ustanowienia Instrumentów Terytorialnych w perspektywie 2021 – 2027. Należy jednak zaznaczyć, że zaplanowane w ramach GPR działania wpisują się również w pozostałe Cele Polityki Spójności.

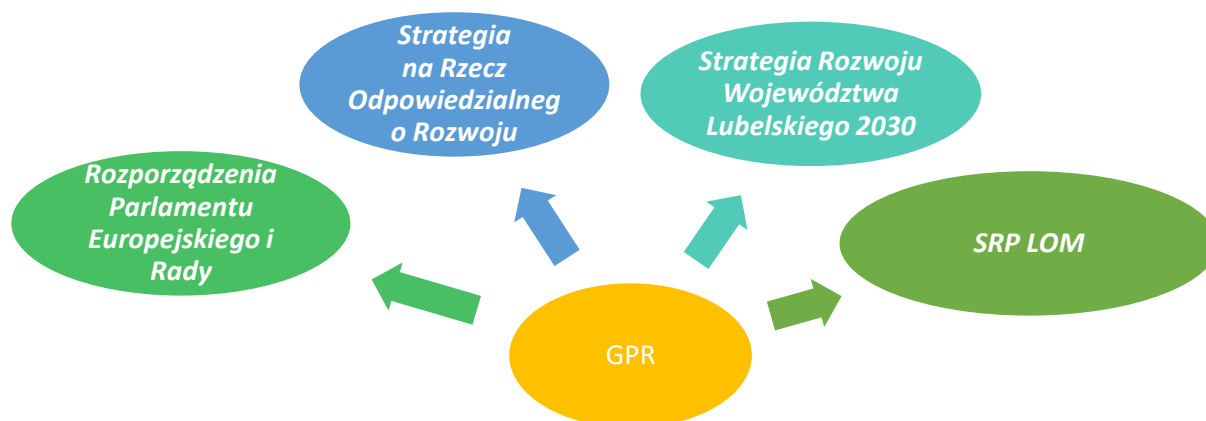
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, jako najważniejszy dokument krajowy wskazuje, że zrównoważony rozwój społeczny i regionalny to rozwój skierowany na terytorialną różnorodność oraz jej atuty, a jednocześnie dbający o zapewnienie całemu społeczeństwu wysokiej jakości życia. Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Niniejszy dokument został opracowany w pełnej zgodności z powyższymi zasadami. W szczególności jest to widoczne w obszarze Rozwój Zrównoważony Terytorialnie. Oznaczający rozwój wszystkich terytoriów przez wzmacnianie ich potencjałów endogenicznych i czynników rozwoju oraz likwidację barier i włączenie w procesy rozwojowe regionów zmagających się z trudnościami o charakterze restrukturyzacyjnym i adaptacyjnym obszarów wiejskich wraz z ich lokalnymi ośrodkami miejskimi oraz średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030, przyjęta przez Sejmik Województwa Lubelskiego Uchwałą nr/XXIV/406/2021 z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku jest najistotniejszym dokumentem poziomu regionalnego mającym bezpośredni wpływ na zapisy Strategii Rozwoju Ponadlokalnego. Zgodność dokumentów w zakresie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji dot. kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa jest wymaganiem ustawowym. Należy jednak zaznaczyć, że niniejszy dokument wpisuje się także w poszczególne cele strategiczne operacyjne SRWL. W szczególności są to CS2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych, CS3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu oraz CS4: Wzmacnianie kapitału społecznego. W Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego przyjęto model rozwoju stymulowany strategicznymi wyborami jako: zrównoważony, integrujący zasoby i potencjały, ukierunkowany na wysoką jakość życia. Aby realizować kierunki założone w Strategii Rozwoju Województwa zastosowano wymiar terytorialny poprzez skoncentrowanie działań na wykorzystaniu potencjałów rozwojowych na określonym obszarze, tzw. obszarze strategicznej interwencji. W Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego przyjęto model rozwoju stymulowany strategicznymi wyborami jako: zrównoważony, integrujący zasoby i potencjały, ukierunkowany na wysoką jakość życia. Aby realizować kierunki założone w Strategii Rozwoju Województwa zastosowano wymiar terytorialny poprzez skoncentrowanie działań na wykorzystaniu potencjałów rozwojowych na określonym obszarze, tzw. obszarze strategicznej interwencji. Wszystkie gminy współodpowiedzialne za realizację postanowień niniejszego dokumentu zostały wskazane jako część poszczególnych OSI regionalnych.

Rysunek 1 Zgodność GPR z dokumentami nadrzędnymi

Źródło: opracowanie własne.

3. Cele ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego uwzględnione w opracowywanym dokumencie

GPR uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, zawarte w szczególności w niżej wymienionych dokumentach strategicznych:

Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju określa 10 sektorów jako strategiczne dla rozwoju kraju, wśród nich występują sektory związane z ochroną środowiska, do których należą:

- sektor odzysku materiałowego surowców;
- sektor ekobudownictwa (np. budynki pasywne, pikoenergetyka);
- sektor żywności wysokiej jakości

Strategia zwraca uwagę w szczególności na kwestie, które zostały także wskazane do realizacji w niniejszym GPR Gminy Jabłonna i proponuje rozwiązywanie problemów w zakresie:

- zachowania unikatowego charakteru polskich zasobów przyrodniczych jako szansy dla zrównoważonego rozwoju;
- stopniowe zmniejszenie emisji zanieczyszczeń (w szczególności emitowanych do powietrza przez sektor komunalno - bytowy poprzez realizację programu „Czyste Powietrze”);
- zmniejszenie odpływu wody z terytorium Polski;
- sprawna gospodarka odpadami, obejmująca ich wtórne wykorzystywanie surowcowe i energetyczne;
- wykorzystanie ciepła ziemi i innych odnawialnych źródeł energii;
- obniżenie ryzyka klęsk żywiołowych;
- wdrożenie programu „Woda dla rolnictwa” - wsparcie retencjonowania wód i nawodnień na potrzeby obszarów wiejskich.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Polityka będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. GPR wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030. Polityka uchyla Strategię „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska. Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji, które są zgodne z założeniami GPR:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb;
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym;
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji;
- przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych;
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, opracowany w październiku 2013 r. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Cele określone w SPA2020 to m.in. zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska; rozwój transportu w warunkach zmian klimatu; stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu oraz kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. Działania pro klimatyczne są również istotnym elementem GPR.

Krajowy Program Ochrony Powietrza

Przyjęty 3 września 2015 r. dokument ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców, ochronę ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Jego realizacja ma pozwolić na osiągnięcie w możliwie krótkim czasie dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych szkodliwych substancji w powietrzu, wynikających z obowiązujących przepisów prawa, a w perspektywie do 2030 r. – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia.

Europejski Zielony Ład

Jest to Strategia Unii Europejskiej w zakresie działań związanych z szeroko pojętą ochroną środowiska. Ma ona pomóc przekształcić UE w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę:

- która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto,
- w której nastąpi oddzielenie wzrostu gospodarczego od zużywania zasobów,
- w której żadna osoba ani żaden region nie pozostaną w tyle.

Kluczową kwestią jest prowadzenie polityki klimatycznej, energetycznej, transportowej i podatkowej na potrzeby realizacji celu, jakim jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych netto do 2030 r. o co najmniej 55 proc. w porównaniu z poziomem z 1990 r. Przewidziane w GPR działania służące poprawie efektywności energetycznej, rozpowszechnieniu wykorzystania energii słonecznej oraz wszystkie działania podnoszące potencjał środowiskowy będą realizowały założenia Europejskiego Zielonego Ładu.

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Punktem wyjścia do analizy przewidywanych oddziaływań na środowisko była diagnoza obecnego stanu środowiska oraz istniejące uwarunkowania Gminy Jabłonna, w której skład wchodzi następujące miejscowości:

- Chmiel Drugi (wieś)
- Chmiel Pierwszy (wieś)
- Chmiel-Kolonia (wieś)
- Czerniejów (wieś)
- Czerniejów-Kolonia (wieś)
- Jabłonna Druga (wieś)
- Jabłonna Pierwsza (wieś)
- Jabłonna-Majątek (wieś)
- Majdanek Chmielowski - część wsi Chmiel Pierwszy
- Piotrków Drugi (wieś)
- Piotrków Pierwszy (wieś)
- Piotrków-Kolonia (wieś)
- Sachalin - część wsi Piotrków Pierwszy
- Skrzynice Drugie (wieś)
- Skrzynice Pierwsze (wieś)
- Skrzynice-Kolonia (wieś)
- Tuszów (wieś)
- Wierciszów (wieś)
- Wolnica (wieś)

Najistotniejszą kwestią do rozstrzygnięcia w analizach prowadzonych w prognozie oddziaływania na środowisko jest identyfikacja i ocena znaczących oddziaływań. Dyrektywa 2001/42/WE w załączniku II zawiera kryteria określające znaczenie potencjalnych oddziaływań. Odzwierciedleniem są zapisy w art. 49 ustawy OOŚ. Są one podzielone na dwie grupy:

I. Charakterystyka planów i programów, z uwzględnieniem w szczególności:

- stopnia, w jakim plan lub program ustala ramy dla projektów i innych działań, albo w zakresie warunków dotyczących lokalizacji, rodzaju, wielkości i funkcjonowania albo przez alokację zasobów,
- stopnia, w jakim plan lub program wpływa na inne plany i programy, w tym plany i programy w hierarchii,

- przydatności planu lub programu dla uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju,
- problemów dotyczących środowiska mających związek z planem lub programem,
- przydatności planu lub programu dla wdrażania prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego środowiska (np. plany i programy związane z zarządzaniem odpadami lub ochroną wód).

II. Charakterystyka oddziaływań oraz obszaru potencjalnie zagrożonego, z uwzględnieniem w szczególności:

- prawdopodobieństwa, czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływań - skumulowanego charakteru oddziaływań,
- transgranicznego charakteru oddziaływań,
- zagrożenia dla zdrowia ludzkiego lub dla środowiska (np. w wyniku awarii),
- rozmiarów i przestrzennego zasięgu oddziaływań (obszar geograficzny i wielkość populacji potencjalnie zagrożonej),
- wartości i wrażliwości obszaru potencjalnie zagrożonego, z tytułu:
- szczególnych właściwości naturalnych lub dziedzictwa kulturowego,
- przekroczonych standardów jakości środowiska lub wartości dopuszczalnych,
- intensywnego użytkowania gruntów,
- wpływ na obszar lub krajobrazy posiadające uznany krajowy, wspólnotowy lub międzynarodowy status ochronny.

W odpowiednich częściach niniejszej prognozy uwzględniono powyższe kryteria, podejmując w ten sposób próbę wyłonienia i scharakteryzowania oddziaływań określanych mianem znaczących. Ponadto, szczególną uwagę zwrócono na zagadnienia związane z obniżaniem emisji zanieczyszczeń do środowiska, efektywnością energetyczną, zasobooszczędnością, ochroną przyrody i adaptacją do zmian klimatu. Uwzględniono również analizy dotyczące spójności celów projektu GPR z celami polityki ekologicznej na poziomie Unii Europejskiej oraz na szczeblu krajowym i województwa. Dokonano również analiz pod kątem zidentyfikowanych projektów inwestycyjnych, których realizacja wynika również z innych dokumentów strategicznych.

Przy sporządzaniu Prognozy zastosowano metody statystyczne, porównawcze, opisowe, analizy jakościowe, wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikację i wartościowanie skutków przewidywanych zmian w środowisku. Wykorzystano analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Wszystkie zastosowane metody dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Dla zidentyfikowanych negatywnych skutków oddziaływania na środowisko wskazano rozwiązania eliminujące lub zmniejszające ich skalę. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

Analiza i ocena potencjalnego oddziaływania przewidzianych przedsięwzięć w projekcie GPR została przeprowadzona na podstawie następujących metod i technik badawczych:

- analizy stosownych dokumentów i danych zastanych;
- badania zgodności celów projektu GPR z kierunkami, celami i działaniami przyjętymi w dokumentach strategicznych szczebla międzynarodowego, krajowego, regionalnego oraz lokalnego;
- analiz jakościowych, opartych na dostępnych informacjach, odnoszących się do stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku;
- analiz dostępnych, wiarygodnych źródeł danych w zakresie potencjalnych zmian w komponentach środowiska, wynikających z realizacji przewidywanych działań;
- diagnozy i oceny efektów oddziaływania zaplanowanych przedsięwzięć, związanych z ochroną środowiska na terenie objętym dokumentem GPR.

Analiza potencjalnego oddziaływania przewidzianych działań w projekcie GPR została wykonana w oparciu o macierz oceny (macierz Leopolda), za pomocą której określono wpływ realizacji celów projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska. Metoda ta polegała na tabelarycznym zestawieniu planowanych działań i ocenianych, niżej wymienionych, komponentów środowiska:

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta,
- rośliny,
- woda,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat (w tym klimat akustyczny),
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne,
- oraz obszary chronione, w tym Natura 2000.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Ponadto, oceny potencjalnego oddziaływania dokonano w oparciu o następujące elementy dotyczące:

1. Sposobu oddziaływania:
 - potencjalny wpływ pozytywny,
 - potencjalny wpływ neutralny,
 - potencjalny wpływ negatywny,
 - potencjalny wpływ pozytywny i/lub negatywny.

2. Rodzaju oddziaływania:

B – bezpośrednie,

P – pośrednie,

W – wtórne,

S – skumulowane.

3. Czasu oddziaływania

1 – stałe

2 - długoterminowe

3 - średnioterminowe

4 - krótkoterminowe

5 – chwilowe

W trakcie prowadzonych analiz uwzględniano wytyczne Komisji Europejskiej w zakresie uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Analizując oddziaływania wynikające z realizacji danego działania na poszczególne komponenty środowiska, brano pod uwagę potencjalne oddziaływanie na etapie realizacji zadania oraz na etapie jego eksploatacji. w ocenie uwzględniono także czas trwania danego oddziaływania w podziale na krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe.

Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń GPR na środowisko przyrodnicze. Należy podkreślić, iż GPR nie określa konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jej założeń, w gminy z tym niniejsza Prognoza ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu, jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w ust. 3 pkt 5 (tj. propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu). Monitoring skutków realizacji postanowień GPR w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Monitoring środowiska będzie prowadzony w ramach państwowego monitoringu środowiska przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Środowiska. Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) określany jest w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu, oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020 - 2025 obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb, wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych. „Strategiczny program państwowego monitoringu środowiska na lata 2020-2025” jest kluczowym dokumentem w obszarze krótko i średnioterminowych badań stanu środowiska. Szczegółowy sposób realizacji zadań PMŚ dla poszczególnych komponentów środowiska w danym roku kalendarzowym, opisany jest w wykonawczych programach państwowego monitoringu środowiska opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. w grudniu 2023 r. ukazał się „Program Wykonawczy Państwowego Monitoringu Środowiska na rok 2024. Monitoring jakości powietrza” (źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/card/54101>).

Ocena stopnia realizacji zakładanych celów będzie polegała na systematycznym gromadzeniu informacji o efektach zrealizowanych działań, ujętych w GPR. Monitoring ten będzie obejmował zakres działań i termin ich realizacji. Zebrane dane będą podstawą do oceny osiągania założonych celów oraz do wyciągnięcia wniosków istotnych w procesie planowania rozwoju obszaru gminy.

Skuteczną metodą oceny realizacji zadań jest model oceny oparty o zestaw miarodajnych wskaźników ilościowych o charakterze statystycznym. Pełny obraz aktualnej sytuacji będzie dostępny przy analizie całego zestawu opracowanych wskaźników.

Poniższa tabela zawiera zbiór wskaźników monitoringowych dla GPR Jabłonna 2030. Jako wartość bazową przyjęto rok 2024. Poszczególne wskaźniki rozwojowe mają określoną wartość bazową. Wskaźniki o charakterze statystycznym, mają wskazane konkretne wartości, zgodnie ze stanem na 2024. Natomiast pozostałe wskaźniki, które odnoszą się wprost do działań podejmowanych w ramach niniejszym GPR, mają określoną wartość początkową na poziomie 0. Proces monitorowania niniejszych wskaźników będzie polegał na weryfikacji, czy realizowane w ramach GPR działania, wywierają wpływ na określone wskaźniki monitoringowe przypisane do poszczególnych Obszarów Strategicznych.

Tabela 3 Wskaźniki monitoringowe

Cel rewitalizacji	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
1. Wzmacnianie integracji społecznej oraz poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	Liczba zrealizowanych inicjatyw lokalnych	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba osób objętych wsparciem społecznym	osoby	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba wydarzeń edukacyjnych i kulturalnych	wydarzenia	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba osób korzystających z usług społecznych	osoby	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców	Liczba nowych mikro przedsiębiorstw	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba lokalnych partnerstw gospodarczych	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba zaadaptowanych obiektów na cele gospodarcze lub społeczne	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba kampanii promujących lokalne produkty	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i podniesienie świadomości ekologicznej	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów zielonych	ha	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba uczestników działań edukacyjnych z zakresu ekologii	osoby	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba instalacji OZE	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
4. Rozwój infrastruktury technicznej i poprawa warunków życia mieszkańców	Długość zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej	km	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Długość zmodernizowanych ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych i chodników	km	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS

	Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
5. Nadanie zdegradowanym obszarom nowych funkcji i poprawa jakości przestrzeni publicznych	Liczba zrewitalizowanych budynków publicznych	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Powierzchnia nowych lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych	m ²	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS
	Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego objętych ochroną lub adaptacją	szt.	0	wzrost	JST/dane projektowe /GUS

Źródło: Projekt GPR Gminy Jabłonna.

W nawiązaniu do przyjętej wizji rewitalizacji gminy Jabłonna, określono pięć głównych celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań. Cele te obejmują pięć kluczowych obszarów: społeczny, gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny oraz techniczny. Stanowią one logicznie powiązany i wzajemnie uzupełniający się zestaw, odpowiadający na zidentyfikowane problemy oraz potrzeby występujące na obszarze rewitalizacji znajdującym się w stanie kryzysowym.

Każdy z celów stanowi krok na drodze od aktualnej sytuacji problemowej do stanu pożądanego, który został zdefiniowany na podstawie analiz diagnostycznych. Cele te odpowiadają zarówno na wyzwania, jak i na potencjały rozwojowe zidentyfikowane w toku prac nad programem. Ich szczegółowe rozwinięcie w postaci kierunków działań umożliwia ukierunkowanie interwencji oraz wybór odpowiednich instrumentów wdrożeniowych – w tym konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji gminy Jabłonna adresowany jest do szerokiego grona interesariuszy – mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych, instytucji publicznych oraz partnerów zewnętrznych. Uwzględnia on nie tylko problemy ujawnione w diagnozie, ale również lokalne aspiracje oraz oczekiwania wyrażone w trakcie konsultacji społecznych. Cele programu zostały opracowane w sposób inkluzyjny, by odzwierciedlały zarówno realne potrzeby, jak i potencjał aktywności oddolnej.

Struktura celów tworzy spójną ramę logiczną, która pozwala skutecznie planować i realizować działania rewitalizacyjne. Realizacja zaplanowanych kierunków działań w każdym z obszarów tematycznych ma na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, ekonomicznych, przestrzennych czy środowiskowych występujących na terenie zdegradowanym. Warto podkreślić, że kierunki działań w poszczególnych obszarach często wzajemnie się przenikają i uzupełniają. Dzięki temu możliwa będzie realizacja zintegrowanych projektów, wzmacniających efektywność podejmowanych interwencji i pozwalających na osiągnięcie trwałych rezultatów poprzez efekt synergii.

6. Analiza stanu środowiska oraz istniejące problemy z zakresu ochrony środowiska istotne z punktu widzenia GPR

Gmina Jabłonna położona jest w środkowej części województwa lubelskiego oraz wschodniej części powiatu lubelskiego. Centrum gminy znajduje się w niewielkiej odległości od stolicy województwa tj. Miasta Lublin (ok. 19 km od centrum oraz w przedziale 9-11 km od granicy). Całkowita powierzchnia gminy wynosi 131 km² co stanowi 0,52% obszaru województwa i 7,80% powiatu.

Gmina Jabłonna graniczy z 5 innymi jednostkami samorządu terytorialnego. na północy jest to gmina Głusk, która oddziela Jabłonnę od Lublina. na zachodzie znajduje się gmina Strzyżewice, na południu gminy Bychawa oraz Krzczonów, a na wschodzie gmina Piaski.

Gmina Jabłonna należy również do Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM), czyli grupy 22 gmin oraz 4 powiatów, które podjęły decyzję o współpracy w rozwiązywaniu wspólnych problemów o charakterze ponadlokalnym. Lokalizacja Jabłony w LOM to jego południowo-wschodnie peryferie.

Mapa 4 Położenie gminy Jabłonna w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym

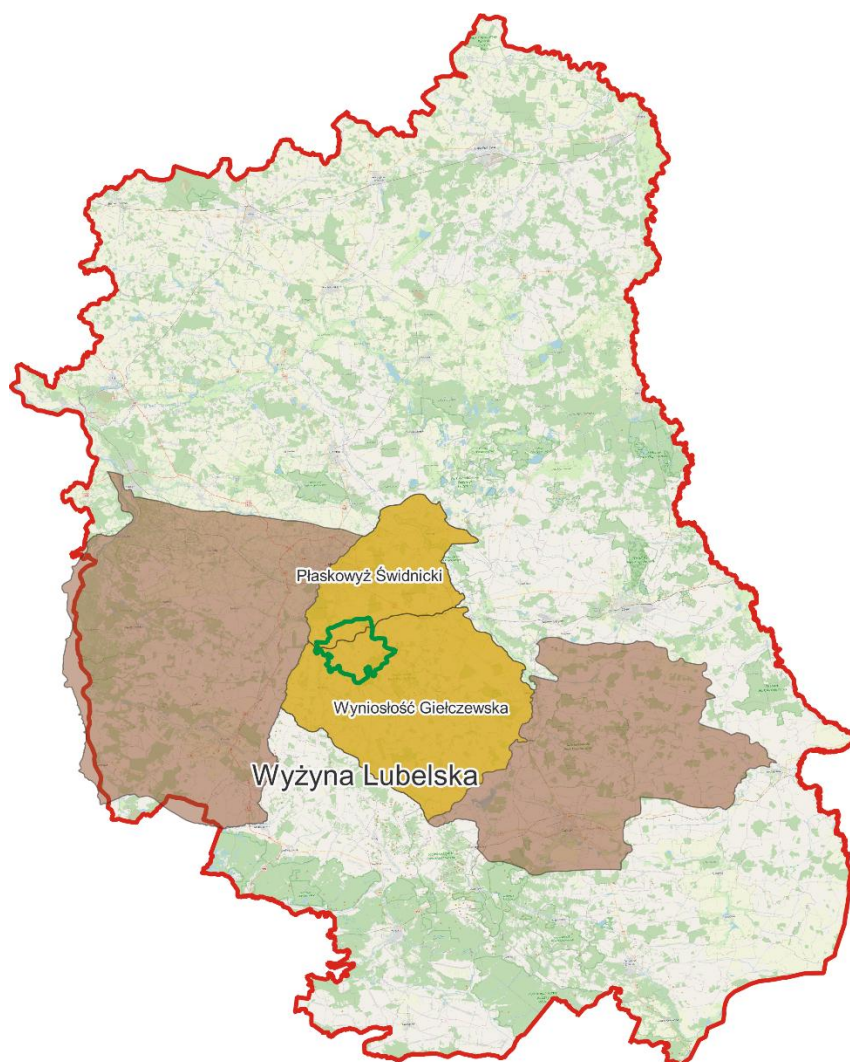

Źródło: opracowanie własne

Gmina Jabłonna jest także członkiem Lokalnej Grupy Działania „Kraina wokół Lublina oraz gminy Gmin Lubelszczyzny. Jest także jednym z sygnatariuszy porozumienia gmin powiatu lubelskiego „Bystrzyca”.

Poza położeniem administracyjnym, innym istotnym punktem diagnozy jest jej lokalizacja w ujęciu fizycznogeograficznym. z tego punktu widzenia gmina Jabłonna znajduje się w centralnej części makroregionu Wyżyny Lubelskiej, która przecina województwo lubelskie na osi wschód-zachód. Schodząc szczybel niżej, czyli do poziomu mezoregionów, północna część gminy położona jest na Płaskowyżu Świdnickim, natomiast jej większa, południowa część w Wyniosłości Giełczewskiej.

Mapa 5 Położenie fizycznogeograficzne gminy Jabłonna

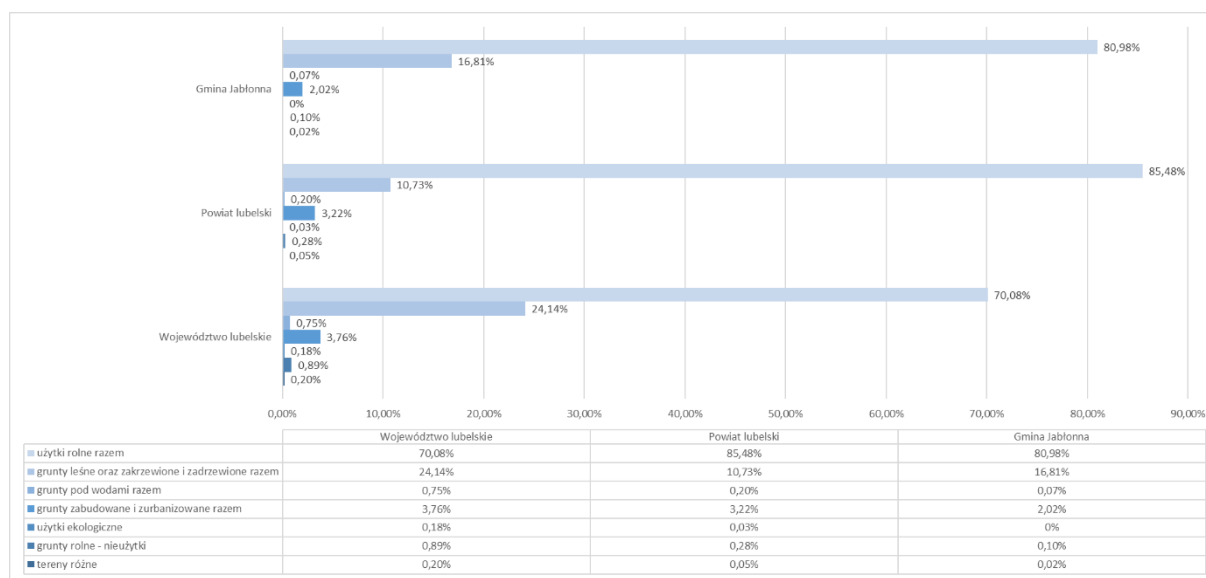
Źródło: opracowanie własne

6.1. Powierzchnia ziemi

Gmina Jabłonna jest przykładem gminy o charakterze rolniczym. Według danych statystycznych z roku 2014 użytki rolne pokrywały wtedy ponad 80% powierzchni gminy Jabłonna. Znaczna część powierzchni gminy pokryta była gruntami leśnymi, zadrzewionymi i zakrzewionymi (16,81%). Jedynie nieco ponad 2% terytorium stanowiły grunty zabudowane i zurbanizowane. Natomiast pozostałe rodzaje gruntów były prawie lub kompletnie nieobecne (brak użytków ekologicznych oraz nieznaczne obszary gruntów pod wodami, nieużytków oraz pozostałych terenów).

Gmina Jabłonna wypadła w tym zakresie bardzo podobnie do powiatu lubelskiego, którego całkowity obszar pokryty był jednak jeszcze większym odsetkiem użytków rolnych, a nieco mniej stanowiły lasy, tereny zadrzewione i zakrzewione. z kolei na tle województwa lubelskiego gmina i powiat posiadały wyraźnie więcej terenów rolnych oraz mniej zalesionych.

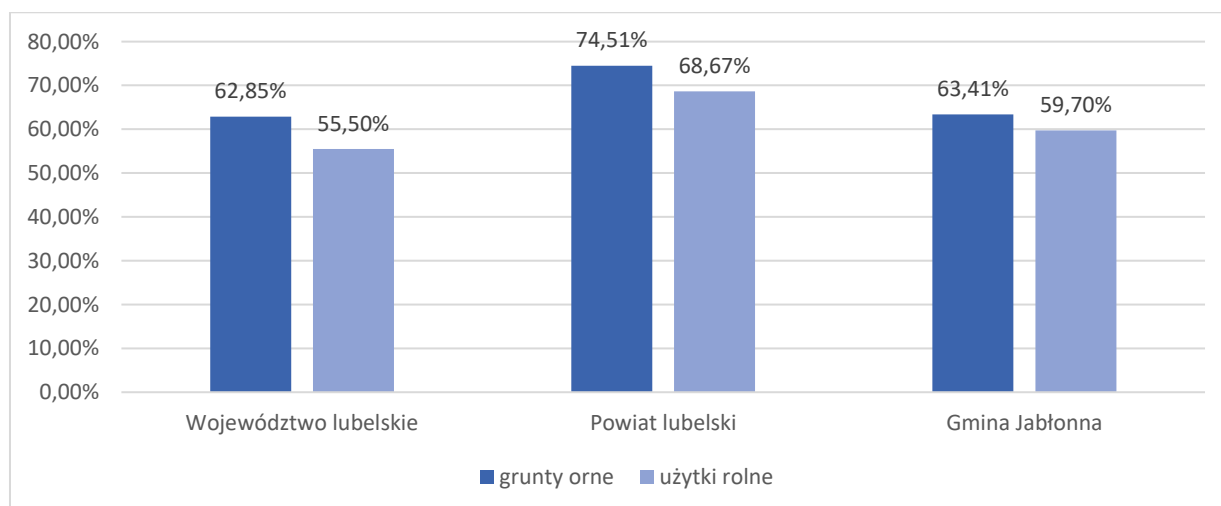
Wykres 1 Struktura gruntów gminy Jabłonna w porównaniu do województwa lubelskiego oraz powiatu lubelskiego w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL

Od opisanego powyżej roku 2014 gmina Jabłonna przeszła jednak pewnego rodzaju transformację. na przestrzeni ostatnich 10 lat rolniczy charakter powoli ustępuje na rzecz postępującego procesu suburbanizacji Lublina, który polega na przenoszeniu się mieszkańców miasta na tereny podmiejskie, do których w przypadku stolicy województwa lubelskiego zalicza się również gmina Jabłonna. Napływowa ludność tworzy nowe tereny zurbanizowane, jednocześnie zmniejszając obszar terenów rolniczych.

Wykres 2 Powierzchnia gruntów i użytków rolnych w gminie Jabłonna, powiecie lubelskim oraz województwie lubelskim w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS-BDL – Powszechny Spis Rolny 2020

Jak widać na powyższym wykresie powierzchnia gruntów i użytków rolnych spadła wyraźnie na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego województwa lubelskiego. w przypadku gminy Jabłonna spadek wyniósł około 25%, sprawiając, że struktura gruntów gminy wygląda w tej chwili bardzo zbliżenie do całości województwa, natomiast zaczęła odbiegać nieco od średnich statystycznych dotyczących powiatu lubelskiego.

6.2. Zasoby wodne

Główną arterią rzeczną gminy jest Czarniejówka, której źródła zlokalizowane są na granicy Piotrkowa Pierwszego oraz Piotrkowa-Kolonii. Całkowita długość rzeki to 32,42 km, z czego około połowa znajduje się w Jabłonie. Pierwsze kilometry biegu rzeki mają często charakter suchej doliny, a woda pojawia się w niej jedynie w przypadku obfitych opadów atmosferycznych. Rzeka płynie z południa na północ mijając szereg największych miejscowości w gminie tj. Piotrków Pierwszy oraz Drugi, Jabłonna Pierwsza, Jabłonna-Majątek oraz Czarniejów, za którym wpływa do gminy Głusk. Jedyne dopływy Czarniejówki również ma swoje źródło w gminie Jabłonna, a dokładnie w jej północnej części w okolicach Skrzynic Pierwszych. Ten krótki (około 4,5 km długości) ciek wodny o nazwie Skrzyniczanka wpada do Czarniejówki tuż za granicą gminy w miejscowości Głuszczyzna.

Przez terytorium gminy Jabłonna przepływają jeszcze niewielkie fragmenty trzech innych rzek. Pierwsza, położona na zachodzie przy granicy z gminą Bychawa to Kosarzewka. Druga to dopływ Kosarzewki, nazywany w niektórych dokumentach hydrologicznych potokiem spod Tuszowa. Jego fragment przecina gminę na południowych zachodzie. Ostatnia to fragment strugi Olszanka na południu w pobliżu Piotrkowa-Kolonii.

Gmina Jabłonna nie posiada naturalnych zbiorników wodnych. na jej terenie, w miejscowości Jabłonna-Majątek zlokalizowane są natomiast stawy, których własność podzielona jest pomiędzy samorząd a właścicielami Zespołu Pałacowo-Parkowego w Jabłonie.

Całość terytorium gminy znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 (Niecka lubelska) i podlega jego obszarowi ochronnemu. Natomiast w przypadku Jednolitych Części Wód Podziemnych, gmina wchodzi w skład dwóch z nich o numer 89 (większa, zachodnia część gminy) oraz 90 (tereny przy wschodniej granicy gminy).

Szczegóły dotyczące kodów J CWP zarządów oraz gmin gminy przedstawiono w tabeli na kolejnej stronie.

Tabela 4 Wykaz JCWP dla gminy Jabłonna

Kod JCWP	Nazwa	Obszar dorzecza	Region wodny	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Zarząd Zlewni	Dokument źródłowy warunków referencyjnych
RW20000624653	Bystrzyca do zb. Zemborzyckiego	obszar dorzecza Wisły	region wodny Bugu	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie	Zarząd Zlewni w Zamościu	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
RW20000624669	Czerniejówka	obszar dorzecza Wisły	region wodny Bugu	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie	Zarząd Zlewni w Zamościu	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
RW2000062449	Giełczewka	obszar dorzecza Wisły	region wodny Bugu	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie	Zarząd Zlewni w Zamościu	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
RW200006245499	Stoki	obszar dorzecza Wisły	region wodny Bugu	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie	Zarząd Zlewni w Zamościu	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Zlewnie te charakteryzują następujące oceny stanu, presje oraz cele środowiskowe:

Tabela 5 Ocena stanu JCWP na terenie Gminy Jabłonna wraz z celem środowiskowym 2027

Kod	Stan/potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan	stan chemiczny	stan ogólny	presje znaczące	Możliwość realizacji celów rekreacyjnych	Cel środowiskowy	czy przeznaczona do poboru wody do spożycia przez ludzi?	zagrożenie suszą
RW20000624653	umiarkowany stan ekologiczny	azot ogólny, fosfor fosforanowy (V);	brak danych	zły stan wód	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) budowlę piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym	JCWP przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą

					oraz pogorszenie jakości tych wód				
RW20000624669	umiarkowany stan ekologiczny	przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V); fitobentos	brak danych	zły stan wód	`- nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) - eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym) - budowie piętrzące - rzeki główne	JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	`- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - dobry stan chemiczny	JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	silnie i ekstremalnie zagrożone suszą
RW2000062449	umiarkowany stan ekologiczny	BZT5, przewodność, fosfor fosforanowy (V)	brak danych	zły stan wód	`- nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) - eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym) - budowie piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty	JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	`- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	silnie i ekstremalnie zagrożone suszą

					mostowe - rzeki pozostałe		- dobry stan chemiczny		
RW200006245499	umiarkowany stan ekologiczny	przewodność, fosfor fosforanowy (V); fitobentos	stan chemiczny dobry	zły stan wód	`- nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) - eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym) - budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne i rzeki pozostałe	JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	`- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - dobry stan chemiczny	JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	silnie i ekstremalnie zagrożone suszą

Źródło: ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U.2023.300)

Wody podziemne

Wody podziemne na omawianym terenie występują w utworach czwartorzędowych, neogeńskich i kredowych. Omawiane piętro wodonośne zasilane jest częściowo przez infiltrację wód opadowych oraz dodatkowo wodami podziemnymi poziomu kredowego. Wodonośne piaski i żwiry nie mają istotnego znaczenia, wykorzystywane są przez małe gospodarstwa.

W obrębie Gminy Jabłonna wody podziemne związane są głównie z utworami kredowymi wykształconymi jako margle, opoki lub gezy. Tworzą one GZWP nr 406 – Zbiornik Niecka lubelska (Lublin).

Główny zbiornik wód podziemnych nr 406 znajduje się w zachodniej części województwa lubelskiego. Jego granice stanowią: od zachodu rzeka Wisła, od wschodu i północy rzeka Wieprz, od południa linia miejscowości Biłgoraj–Janów Lubelski–Zaklików–Szczecyn. Zbiornik nr 406 ma charakter porowoszczelinowy i zajmuje powierzchnię 7476,66 km².

Obszar GZWP nr 406 jest związany z występowaniem poziomu wodonośnego w węglanowych utworach kredy górnej wykształconych w postaci margli, opok, gez, kredy piaszczystej i innych przejściowych typów litologicznych przechodzących w układzie poziomym facjalnie jedno w drugie, co łącznie z pionową zmiennością wykształcenia litologicznego sprawia, że warunki występowania wód podziemnych są w nim przestrzennie zróżnicowane. Na przeważającym obszarze zbiornika odślaniają się one bezpośrednio na powierzchni terenu lub są przykryte utworami młodszymi o niewielkiej miąższości. Głębokość do zwierciadła wody jest zróżnicowana i ogólnie zawiera się w przedziale 15–50 m. Najpłycej do wody jest w dolinach rzecznych (<2 m), a najgłębiej w strefach wododziałowych. Zwierciadło wód kredowych w południowej i środkowej części obszaru jest w przewadze swobodne, natomiast na północy znajduje się pod napięciem wywołanym nadkładem nieprzepuszczalnych utworów kenozoicznych. Najlepsze warunki hydrogeologiczne występują w obrębie stref tektonicznych stanowiących drogi skoncentrowanego, podziemnego przepływu poziomego oraz w pobliżu dolin rzecznych, dolin kopalnych i stref krawędziowych dolin. Wydatek jednostkowy uzyskiwany w trakcie pompowań studni wierconych usytuowanych w pobliżu krawędzi dolin rzecznych wynosi najczęściej 240–960 m³/d na 1 m depresji, czasami powyżej 2400 m³/d na 1 m depresji. Najlepsze warunki występują na obszarze działów wodnych i wierzchołków (wydatek jednostkowy rzadko przekracza 120 m³/d na 1 m depresji). Na obszarze GZWP nr 406 głębokość strefy intensywnego zasilania utworów węglanowych, mających praktyczne znaczenie przy budowie i eksploatacji studni sięga do głębokości 120–150 m, a najkorzystniejsze warunki dopływu występują w przedziale 50–120 m. Utwory węglanowe poniżej tej głębokości są już zdecydowanie słabiej zasilane. Zbiornik jest zasilany przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych w miejscach wychodni skał węglanowych lub pośrednią, przez nadkład osadów czwartorzędowych i neogeńskich. Kredowy zbiornik wód podziemnych jest drenowany w sposób naturalny przez rzeki, proces ewapotranspiracji przebiegający w dnach dolin rzecznych i na obszarach podmokłych równin oraz sztucznie przez eksploatację studni wierconych. Stan jakościowy wód podziemnych GZWP nr 406 za - klasyfikowano jako dobry. Dominują wody zaliczone do klasy I i II. Jedynie w dolinach większych rzek, na niewielkich obszarach w centralnej, północnej i północno-zachodniej części zbiornika występują wody klasy III. Ogólnie wody podziemne GZWP nr 406 ze względu na ich skład chemiczny nadają się do picia w stanie surowym lub wymagają jedynie prostego uzdatniania ze względu na podwyższoną zawartość żelaza i manganu z przeprowadzonych analiz wynika, że wody podziemne na opisywanym obszarze są wysokiej jakości. Zawartość większości składników mieści się w granicach dopuszczalnych stężeń dla wód pitnych. Podwyższone wartości dotyczą niekiedy związków żelaza, sporadycznie manganu i amoniaku.

Wody podziemne GZWP nr 406 są na obszarze jego występowania podstawowym i jedynym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Całkowita wielkość poboru wód podziemnych z ujęć zlokalizowanych w granicach zbiornika w 2013 r. wyniosła ok. 54 816 tys. m³ /rok, co stanowiło ok. 14,3% szacunkowych zasobów dyspozycyjnych. Stopień wykorzystania zasobów zbiornika jest nierównomierny. Najwięcej wody pobiera się w obrębie zlewni Bystrzycy, gdzie są zlokalizowane ujęcia komunalne i przemysłowe dla Lublina. Obszar GZWP nr 406 jest rejonem typowo rolniczym z przewagą gospodarstw indywidualnych. Potencjalne ogniska zanieczyszczeń stanowią: oczyszczalnie ścieków, obszary nieskanalizowane, składowiska odpadów, magazyny paliw płynnych, fermy hodowlane, linie kolejowe, drogi oraz obszary, na których jest prowadzona intensywna produkcja rolnicza. Ze względu na odkryty charakter zbiornika poziom wodonośny jest zagrożony migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu i wymaga ochrony jakości wód. Dla GZWP nr 406 wydzielono obszar ochronny ze względu na występowanie w jego obrębie terenów podatnych i bardzo podatnych na zanieczyszczenie. Proponowany obszar ochronny zajmuje ok. 6751,5 km² (90,3% powierzchni zbiornika). Granica obszaru ochronnego wykracza miejscami poza granice zbiornika, co jest związane bezpośrednio z uszczegółowieniem przebiegu tej granicy i dopasowaniem jej do działek ewidencyjnych. Ze względu na duże rozmiary obszaru ochronnego i związane z tym koszty jego ustanowienia, celem jest zróżnicowanie działań ochronnych w zależności od lokalnych warunków hydrogeologicznych i znaczenia gospodarczego. W tym celu obszar ochronny GZWP nr 406 podzielono na 4 podobszary:

- A – tereny bardzo podatne na zanieczyszczenie, czas przepływu wody z powierzchni terenu do poziomu wodonośnego wynosi <5 lat. Obejmuje tereny płytkiego występowania utworów szczelinowych, gdzie zbiornik wód podziemnych jest praktycznie pozbawiony izolacji od powierzchni terenu;
- B – tereny podatne na zanieczyszczenie, czas przepływu wody wynosi 5–25 lat. Poziom zbiornikowy występuje pod nieprzepuszczalnymi osadami czwartorzędu, których miąższość jest stosunkowo niewielka i nie zapewnia wystarczającej izolacji zbiornika;
- C – obszary miejskie, do tego podobszary włączono tereny położone w obrębie miast: Puławy, Lubartów, Lublin, Świdnik, Krasnystaw, Kraśnik, Janów Lubelski;
- D – strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, które aktualnie obowiązują na obszarze GZWP nr 406.

Na obszarze zbiornika znajduje się pięć ustanowionych stref ochrony pośredniej wód podziemnych. Żadna z nich nie jest usytuowana na terenie Gminy Jabłonna.

Mapa 6 Lokalizacja GZWP

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/psh/dane-hydrogeologiczne-psh/947-bazy-danych-hydrogeologiczne/8890-gzwp.html>

Zgodnie z podziałem na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) teren obejmujący Gminę położony jest w obrębie następujących jednostek:

Tabela 6. Wykaz jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) Gminy Jabłonna

Kod JCWPd	Obszar dorzecza	Region wodny	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Zarząd Zlewni	Dokument źródłowy warunków referencyjnych
GW200089	obszar dorzecza Wisły	region wodny Bugu	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie	Zarząd Zlewni w Zamościu	Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny jednolitych części wód podziemnych [Dz. U. 2019, poz. 2148] oraz Metodyka oceny stanu jednolitych części wód podziemnych
GW200090	obszar dorzecza Wisły	region wodny Bugu	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie	Zarząd Zlewni w Zamościu, Zarząd Zlewni w Białej Podlaskiej	Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny jednolitych części wód podziemnych [Dz. U. 2019, poz. 2148] oraz Metodyka oceny stanu jednolitych części wód podziemnych

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Dla wyznaczonych JCWPd zbadano następujące presje:

Tabela 7. Presje JCWPd na terenie Gminy Jabłonna

Kod JCWPd	kompleksy wodonośne	presje	czy przeznaczona do spożycia przez ludzi?
GW200089	czwartorzęd-paleogen-kreda -> porowy paleogen-kreda -> szczelinowo-porowy paleogen-kreda -> szczelinowy	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem, presja chemiczna	JCWPd przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
GW200090	czwartorzęd-paleogen-kreda -> porowo-szczelinowy czwartorzęd-paleogen-kreda -> szczelinowo-porowy kreda-paleogen -> szczelinowo-porowy	(1) pobór punktowy z ujęć wód podziemnych, (2) presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem presja chemiczna, chemiczna i ilościowa	JCWPd przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

6.3. Flora i fauna

Głównym zasobem flory i fauny są zróżnicowane gatunkowo obszary leśne. Najcenniejsze obiekty flory objęto statusem pomnika ochrony przyrody.

Tabela 8: Lista pomników ochrony przyrody na terenie Gminy Jabłonna

Kod	data ustanowienia	Dokument ustanawiający	Szczegóły dot. Pomnika przyrody
PL.ZIPOP.1393.PP.0609062.905	21.11.1987	Zarządzenie Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; pierśnica: 118cm; obwód: 371cm; wysokość: 26m)
PL.ZIPOP.1393.PP.0609062.937	21.11.1987	Zarządzenie Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 205cm; obwód: 644cm; wysokość: 24m) przy drodze Tuszów-Jabłonna
PL.ZIPOP.1393.PP.0609062.900	30.04.1997	Uchwała Nr XXII/142/97 Rady Gminy w Krzczonowie z dnia 30 kwietnia 1997 r. w sprawie utworzenia pomników przyrody na terenie gminy Krzczonów	głaz narzutowy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wyszukiwarki Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>

Na terenie Gminy w poszczególnych obszarach chronionych występują m.in.:

Tabela 9. Siedliska i gatunki chronione na obszarach Natura 2000 i w rezerwach przyrody

Kod	Nazwa	Główne rośliny chronione
PL.ZIPOP.1393.RP.442	Olszanka-rezerwat przyrody	grąd subkontynentalny
PL.ZIPOP.1393.RP.456	Chmiel-rezerwat przyrody	grąd subkontynentalny
PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060001.H	Chmiel – obszar Natura 2000	Flora: Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny; dąb szypułkowy z udziałem grabu, buku, dąb bezszypułkowy; gnieźnik leśny, podkolan biały i zielonawy, parzydło leśne oraz lilia złotogłów; Fauna: muchotłówka żałobna, dzięcioł duży, myszołów, kos, wilga
PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060012.H	Olszanka – obszar Natura 2000	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny; Starosrzew dębu z domieszką grabu i sosny, gnieźnik leśny, podkolan biały i zielonawy, parzydło leśne oraz lilia złotogłów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wyszukiwarki Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf> oraz zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

6.4. Obszary chronione

Obszar poddany analizie charakteryzuje się bogactwem walorów przyrodniczych nie tylko ze względu na obecność kompleksów leśnych i rzek, ale również ze względu na występowanie rozmaitych form ochrony przyrody. Do najważniejszych prawnych form ochrony przyrody należą park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000 oraz pomniki przyrody.

Tabela 10. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Jabłonna

Kod	Rodzaj	Nazwa
PL.ZIPOP.1393.RP.442	rezerwat przyrody	Olszanka
PL.ZIPOP.1393.RP.456	rezerwat przyrody	Chmiel
PL.ZIPOP.1393.PK.86	park krajobrazowy	Krzczonowski Park Krajobrazowy
PL.ZIPOP.1393.OCHK.316	obszar chronionego krajobrazu	Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu
PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060001.H	obszar natura 2000	Chmiel
PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060012.H	obszar natura 2000	Olszanka
PL.ZIPOP.1393.PP.0609062.900	pomnik przyrody	Nie nadano nazwy w akcie prawnym
PL.ZIPOP.1393.PP.0609062.905	pomnik przyrody	Nie nadano nazwy w akcie prawnym
PL.ZIPOP.1393.PP.0609062.937	pomnik przyrody	Nie nadano nazwy w akcie prawnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wyszukiwarki Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>

Największym obszarem ochrony prawnej jest Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, którego całkowita powierzchnia na terenie gminy wynosi 8 222 ha (ok. 42% całego Obszaru) i obejmuje całą zachodnią i północną jej część. Został on stworzony w celu ochrony zróżnicowanego ekosystemów, atrakcyjnych dla celów turystycznych, rekreacyjnych oraz ekologicznych. Obszar położony jest w wypełnionym osadami paleozoicznymi i mezozoicznymi rowie lubelskim, którego ok. 80% powierzchni pokryte jest glebami lessowymi. Występuje w nim ponad 100 gatunków roślin chronionych i rzadkich tj. zawilec wielkokwiatowy, orlik pospolity, wężymord stepowy, aster gawędka czy wisienka karłowata.

Natomiast wśród przedstawicieli fauny spotkać można sarny, dziki, zające, łasice, lisy, tchórze, ponad 100 gatunków ptaków jak również gady takie jak żmija, żółwie błotne, węże wodne i jaszczurki.

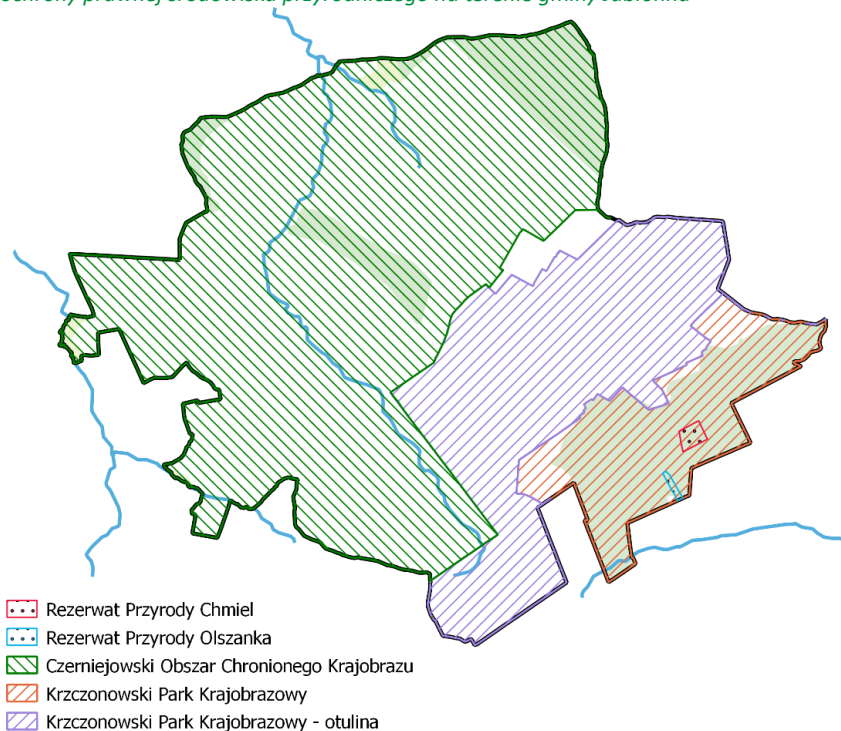
Południowa i wschodnia część gminy Jabłonna położona jest w Krzczonowskim Parku Krajobrazowym. Sam Park pokrywa 1 548 ha, natomiast jego otulina 3 146 ha. Utworzono go w celu ochrony krajobrazu centralnej części Wyżyny Lubelskiej, w szczególności rzeźby lessowej znajdującej się na Wyniości Giełczewskiej. Charakterystyczną cechą Parku jest występowanie ostańców denudacyjnych, czyli zbudowanych z twardych piaskowców wzgórz, które oparły się procesom erozyjnym. Ok. 25% powierzchni parku pokryte jest lasami dębowo-grabowymi. Podobnie jak w przypadku Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, również na terenie Parku występują liczne gatunki flory oraz fauny.

W największym, położonym na południu terenie leśnym gminy Jabłonna zlokalizowane są dwa rezerваты przyrody: Rezerwat Przyrody Chmiel – rezerwat o powierzchni 25,77 ha utworzony w 1983 roku w celu ochrony fragmentów starego, naturalnego grądu z licznymi pomnikowymi okazami dębu szypułkowego i Rezerwat przyrody Olszanka – rezerwat o powierzchni 8,75 ha utworzony w 1983 roku w celu zachowania starodrzewu dębowego z domieszką grabu i sosny oraz wieloma chronionymi gatunkami roślin w runie.

Terytorium obu rezerwatów objęte zostało również specjalnymi obszarami ochrony siedlisk Natura 2000, które zostały nazwane tak samo jak rezerваты, na terenie których się znajdują. W przypadku rezerwat Chmiel, obszar Natura 2000 ma dokładnie taką samą wielkość. Natomiast obszar Natura 2000 Olszanka jest nieco większy od rezerwat (11 ha)

Poza opisanymi powyżej obszarami ochrony prawnej środowiska naturalnego, na terenie gminy Jabłonna znajdują się 3 pomniki przyrody: Dąb szypułkowy – rosnący w miejscowości Tuszów dąb o obwodzie wynoszącym ok. 6 m. Ustanowiony w 1987 r., Buk pospolity – rosnący na terenie leśnym na południu gminy w pobliżu rezerwat przyrody Olszanka. Ustanowiony w 1987 r., Głaz narzutowy – zlokalizowany przy drodze na południu gminy przy granicy z gminą Krzczonów. Ustanowiony w 1997 r.

Mapa 7 - Obszary ochrony prawnej środowiska przyrodniczego na terenie gminy Jabłonna

Źródło: Opracowanie własne

6.5. Obszary chronionego krajobrazu i rezerwaty

Na terenie Gminy zlokalizowany jest Czarniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz rezerwaty Olszanka i Chmiel.

Granice Czarniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu przebiegają od strefy otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego w Kosarzewie Górnym OCK przebiega w kierunku zachodnim. Cała zabudowa Kosarzewa została wyłączona z obszaru chronionego, a granica tego terenu przebiega na północ od zwartej zabudowy wiejskiej. Na zachód od Kosarzewa Górnego granica przecina szosę Bychawa - Zielona na wysokości punktu 240,8 m i prowadzi (częściowo drogą polną) w kierunku zachodnim do południowego skraju lasu przylegającego do Zaraszowa. Następnie przez ok. 1500 m kieruje się na NW szosą Wysokie-Bychawa. Na skrzyżowaniu tej szosy z drogą z Krzczonowa granica skręca na zachód, aby objąć mały obszar leśny (Kobyli Dół). Po ok. 1200 m znów dochodzi do szosy Wysokie-Bychawa i biegnie wzdłuż niej przez ok. 600 m. Następnie skręca na NE w drogę prowadzącą do skrzyżowania szos w Woli Dużej, omijając od wschodu zabudowania szkoły. Od skrzyżowania w Woli Dużej ponownie granicę szosą biegnącą w kierunku zachodnim, północnym zboczem doliny Kosarzewki. Po ok. 1700 m granica zmienia kierunek na północny i po dalszych 200 m ponownie przyjmuje kierunek zachodni. Na wysokości cmentarza granica OCK dochodzi do skarpy doliny rzecznej. Następnie zachodnią i północną granicą zabudowy miejskiej przechodzi przez dolinę Kosarzewki i Gałęzówki na zbocze zachodnie. W ten sposób z obszaru chronionego został wyłączony zwarty teren zabudowy Bychawy, tzn. Wandzin i Zadębie, natomiast strome zbocza w rejonie stadionu w Bychawie (z rezerwatem przyrody) oraz stawy w Podzamczu znalazły się w jego obrębie. Na długim odcinku o kierunku północ-południe, od Bychawy do Bychawki A, granicę OCK poprowadzono wzdłuż stromych zboczy doliny lub zgodnie z zasięgiem łąk leżących na lewym brzegu rzeki. Zabudowa Bychawy, Podzamcza, Zdrap i Bychawki B została wyłączona z obszaru chronionego. Od Bychawki A do Iżyc granica została wyznaczona wzdłuż podrzędnej drogi, pozostawiając w zasięgu OCK zabudowania wsi Radków i Iżyc, a następnie wzdłuż południowej i zachodniej krawędzi obszaru leśnego znajdującego się u zbiegu dolin Kosarzewki i Bystrzycy. Dalej granica kieruje się na NW, wzdłuż drogi prowadzącej do mostu na Bystrzycy, mostem przechodzi na lewy brzeg rzeki i dalej biegnie doliną na północ, do Osmolic, obejmując zabytkowy park w Osmolicach krawędzią doliny na północ, do Osmolic, obejmuje zabytkowy park w Osmolicach. Od parku w Osmolicach granica OCK została poprowadzona zgodnie z zasięgiem łąk znajdujących się na lewym brzegu doliny Bystrzycy. Na północ od Osmolic, na wysokości mostu na Bystrzycy w Prawiednikach, granica skręca na północny zachód, w drogę wiodącą wzdłuż wsi Nowiny i Krężnica Jara. Następnie prowadzi szosą, najpierw przez ok. 750 m na północ (przecinając koryto Krężniczanki), a potem, przez ok. 1000 m na wschód, pozostawiając zabudowę wsi Krężnica Jara poza OCK. W pobliżu miejsca przecięcia linii energetycznych i koryta rzeki (we wschodniej części wsi) granica odchodzi od szosy i kieruje się na E, wzdłuż granicy lasu, a potem łąk rozciągających się po lewej stronie doliny Bystrzycy w rejonie Zemborzyc Górnych i Kościelnych. Na wysokości Zalewu Zemborzyckiego granicę OCK poprowadzono zgodnie z zasięgiem zabudowy Zemborzyc Kościelnych, pozostawiając wieś poza obszarem chronionym. Na północnym skraju Zemborzyc Kościelnych granica skręca na zachód, w drogę prowadzącą do przejazdu przez tor kolejowy. Potem, na odcinku 1,6 km, biegnie torem kolejowym na północ, do następnego przejazdu, znajdującego się na wysokości południowego skraju lasu Stary Gaj. Od przejazdu kolejowego granica poprowadzona została w kierunku W, drogą żużlową do lasu, a następnie południową, zachodnią i obszaru leśnego. Od północno-wschodniego narożnika Starego Gaju północną granicą granicę wyznaczono wzdłuż drogi prowadzącej w kierunku wschodnim, do toru kolejowego, a następnie przecinającej ul. Janowską. Droga ta stanowi południową granicę obszaru zabudowy zlokalizowanego na północ od ujęcia wody "Wrotków" i na południe od mostu kolejowego. Wzdłuż tej drogi granica OCK dochodzi do koryta Bystrzycy, a następnie przecina je.

Na prawym brzegu rzeki, od ujęcia "Wrotków" do drogi poprowadzonej na północ od Zalewu Zemborzyckiego, granicę wyznaczono wzdłuż rzeki, z wyłączeniem zabudowy Wrotkowa. Za ostatnimi zabudowaniami granica skręca na E i prowadzi w/w drogą przez ok. 700 m do skrzyżowania z szosą Lublin - Bychawa. Tutaj zmienia kierunek na południowy i biegnie wzdłuż szosy do krawędzi Lasu Dąbrowa, a dalej północnym i wschodnim skrajem lasu aż do szosy Prawiedniki - Mętów. Następnie kieruje się w stronę Mętowa, wzdłuż szosy. Przez dolinę Czerniejówki w Mętowie poprowadzono ją utwardzoną drogą, a potem przez ok. 1300 m - na północ, drogą wiodącą wzdłuż krawędzi doliny rzeki. Na północnym skraju wsi granica skręca na SE w drogę do Kol. Dominów. Od Kol. Dominów do Majdanu Mętowskiego granicę poprowadzono polną drogą łączącą te miejscowości, a następnie północnym skrajem Lasu Mężowskiego. Osiągając północno-wschodni narożnik obszaru leśnego granica skręca na północ, przechodzi drogą polną przez miejscowość Korea do Lasu Wierzchowiska, koło Wilczopola. W zasięgu OCK znalazł się cały obszar leśny wraz z rezerwatem "Wierzchowiska", gdyż granicę poprowadzono zachodnim, północnym i wschodnim skrajem obszaru leśnego. Od południowo-wschodniego narożnika Lasu Wierzchowiska granica OCK prowadzi generalnie na zachód, drogami polnymi przez wieś Komasać. Ok. 500 m przed końcem Lasu Wierzchowiska zmienia kierunek na SE, a po ok. 1300 m dochodzi do zachodniego skraju wsi Bystrzejowice. Stąd wiedzie drogami polnymi (przez Jadwisin) do północno-zachodniego skraju lasu w Majdanie Kawęczyńskim. Od tego miejsca do przysiółka Betlejem zasięg obszaru chronionego wyznacza droga łącząca obie wsie, która prowadzi najpierw ok. 650 m na SW, potem ok. 1350 m na SE, 300 m znów na SW i 200 m na NW. Od Betlejem granicę, na długości ok. 1,8 km, poprowadzono drogą polną do wsi Chmiel (najpierw ok. 300 m na NW, potem ok. 500 m na W i 1 km na SW). Następnie granica kieruje się przez ok. 500 m na NW (omijając od północnego wschodu Zabudowę wsi Chmiel) i skręca na SW, w stronę szosy Skrzynice-Krzczonów. Przecina szosę i zmierza na południowy zachód drogą polną do północno - zachodniego krańca wsi Piotrków, a dalej po wschodniej stronie tej wsi, wzdłuż linii wysokiego napięcia. Po osiągnięciu południowo - wschodniego krańca wsi Piotrków granica skręca na SW, w drogę polną, aby po ok. 750 m przeciąć szosę Lublin-Wysokie i dalej wiedzie w tym samym kierunku przez ok. 1 km. Następnie kieruje się na południe, w drogę gruntową, dociera do północno-zachodniego krańca Lasu Kosarzówka i dalej biegnie wzdłuż zachodniej granicy tego lasu aż do jego południowego skraju. Stąd granica prowadzi jeszcze przez ok. 200 m w tym samym kierunku, a następnie na wschód i południowy wschód do południowo-zachodniej krawędzi Lasu Teklińskiego. Od tego miejsca granica OCK zmierza na południe, zgodnie z drogą polną biegnącą dnem wąwozu prowadzącego do wschodniego krańca wsi Kosarzów Górny.

Na obszarze Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska; Zakaz nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru.
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; nie dotyczy prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody

- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; nie dotyczy terenów, dla których udzielono koncesji na wydobywanie kopalin przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. Zakaz nie dotyczy obiektów lokalizowanych w obszarach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gmin lub w ciągach istniejącej zabudowy.

Zalecenia i plany dla rezerwatów przyrody.

Chmiel:

1. Utrzymanie obecnego właściwego FV stanu ochrony siedliska na powierzchni co najmniej 25,77 ha,
2. poprawa wskaźnika „naturalne odnowienia drzewostanu” z U1 na FV,
3. eliminacja gatunków inwazyjnych.

Biorąc pod uwagę postawione cele działań ochronnych zaplanowano działania ochronne:

- utrzymanie siedliska w aktualnym właściwym stanie ochrony w warunkach ochrony biernej,
- eliminacja gatunków inwazyjnych, w tym niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* i rdestowca sachalińskiego *Reynoutria sachalinensis*,
- stworzenie dla naturalnie odnawiających się dębów odpowiednich warunków świetlnych i mikroklimatycznych oraz poprzez wprowadzenie sztucznego odnawiania miejscowych ekotypów dębu szypułkowego i bezszypułkowego,
- usuwanie odpadów.
- monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.

Olszanka:

- utrzymanie obecnego właściwego FV stanu ochrony na powierzchni co najmniej 10,97 ha.
- poprawa wskaźnika „naturalne odnowienia drzewostanu” i „inwazyjne gatunki w podszycie i runie” z U1 na FV, na powierzchni co najmniej 10,97.

Biorąc pod uwagę postawione cele działań ochronnych zaplanowano działania ochronne:

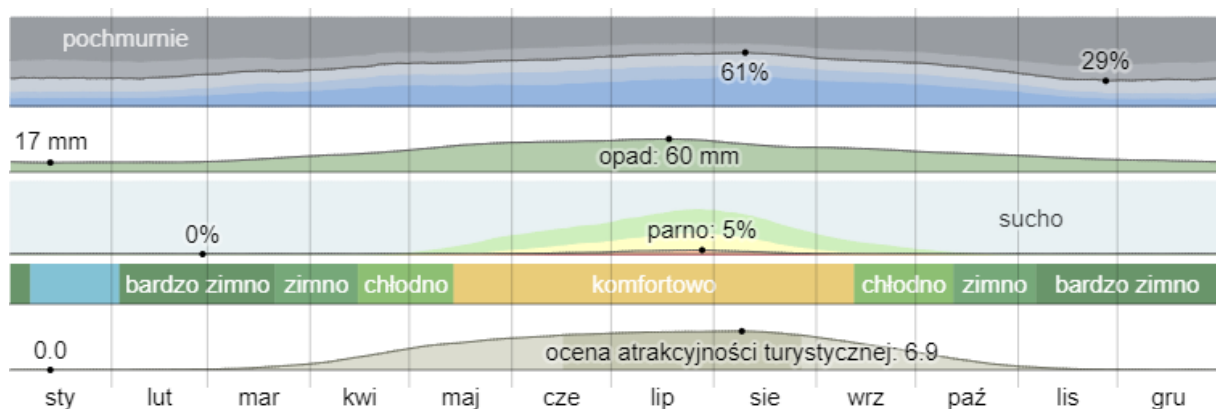
- utrzymanie siedliska w aktualnym właściwym stanie ochrony w warunkach ochrony biernej,
- eliminacja gatunków inwazyjnych, w tym niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*,

- stworzenie dla naturalnie odnawiających się dębów odpowiednich warunków świetlnych i mikroklimatycznych oraz poprzez wprowadzenie sztucznego odnawiania miejscowych ekotypów dębu szypułkowego i bezszypułkowego,
- usuwanie odpadów;
- monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.

6.6. Uwarunkowania klimatyczne

Gmina Jabłonna położna jest w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego przejściowego. Charakterystycznymi jego cechami są mroźne, wietrzne i zachmurzone okresy zimowe trwające od 19 listopada do 8 marca oraz komfortowe okresy letnie trwające od 19 maja do 8 września.

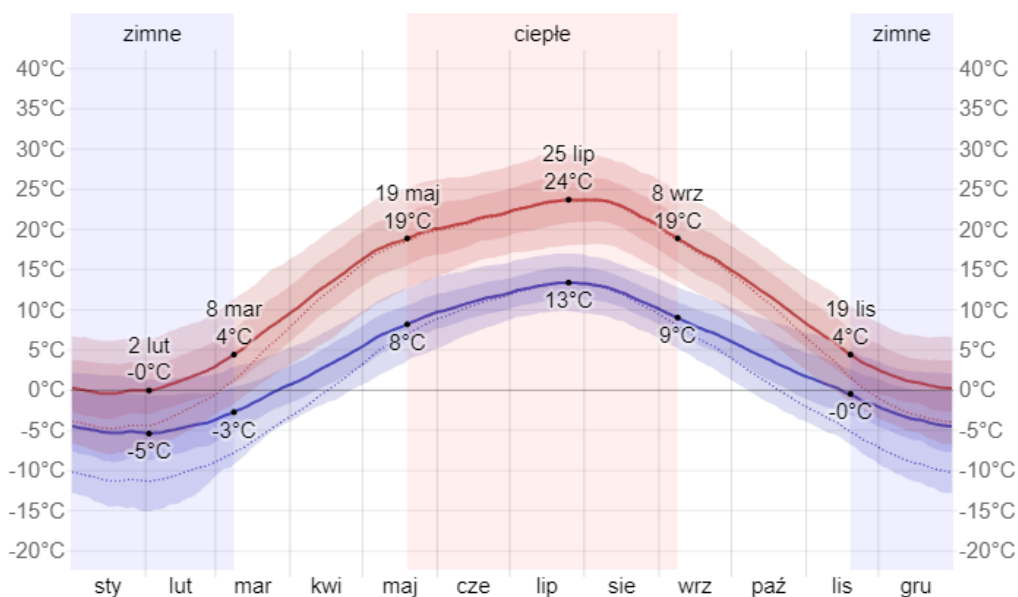
Wykres 3 Klimat w gminie Jabłonna w ciągu roku

Źródło: pl.weatherspark.com

Średnie temperatury w ciągu roku wahają się od -5°C do 23°C, a najbardziej komfortowe warunki do funkcjonowania w gminie przypadają na okres od połowy maja do początku września. Jest to również okres największej atrakcyjności turystycznej gminy.

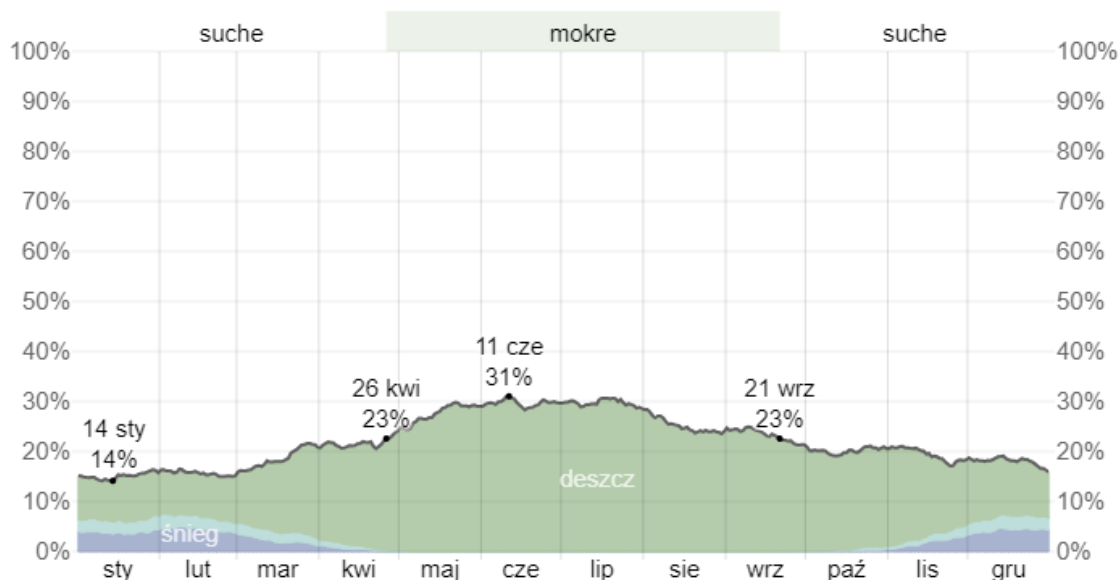
Wykres 4. Zmiany temperatury w gminie Jabłonna w ciągu roku

Źródło: pl.weatherspark.com

Od 26 kwietnia do 21 września trwa w gminie Jabłonna pora występowania bardziej intensywnych opadów atmosferycznych. Szansa na takie zjawiska w tym okresie wynosi od 23% do 31% w szczycie wypadającym na drugi tydzień czerwca. Natomiast biorąc pod uwagę poszczególne miesiące, najbardziej obfitym w deszcz jest lipiec, kiedy pada średnio przez 9,2 dnia.

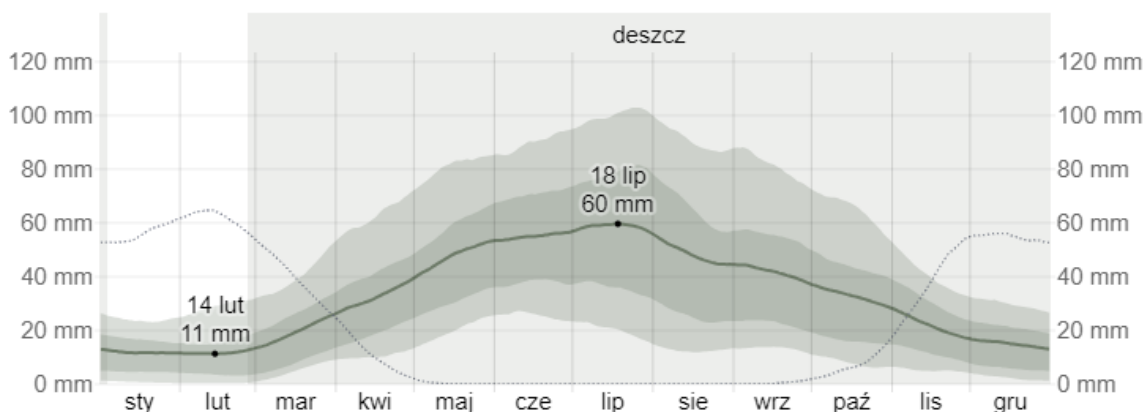
Wykres 5. Dienne prawdopodobieństwo opadów atmosferycznych w gminie Jabłonna

Źródło: pl.weatherspark.com

Jak widać na powyższym wykresie pora sucha trwa dłużej, a jej szczyt przypada na styczeń. Potwierdzają to również dane dotyczące średniego miesięcznego opadu deszczu. Najwyższa ilość opadu przypada ponownie na lipiec i wynosi średnio 60 mm.

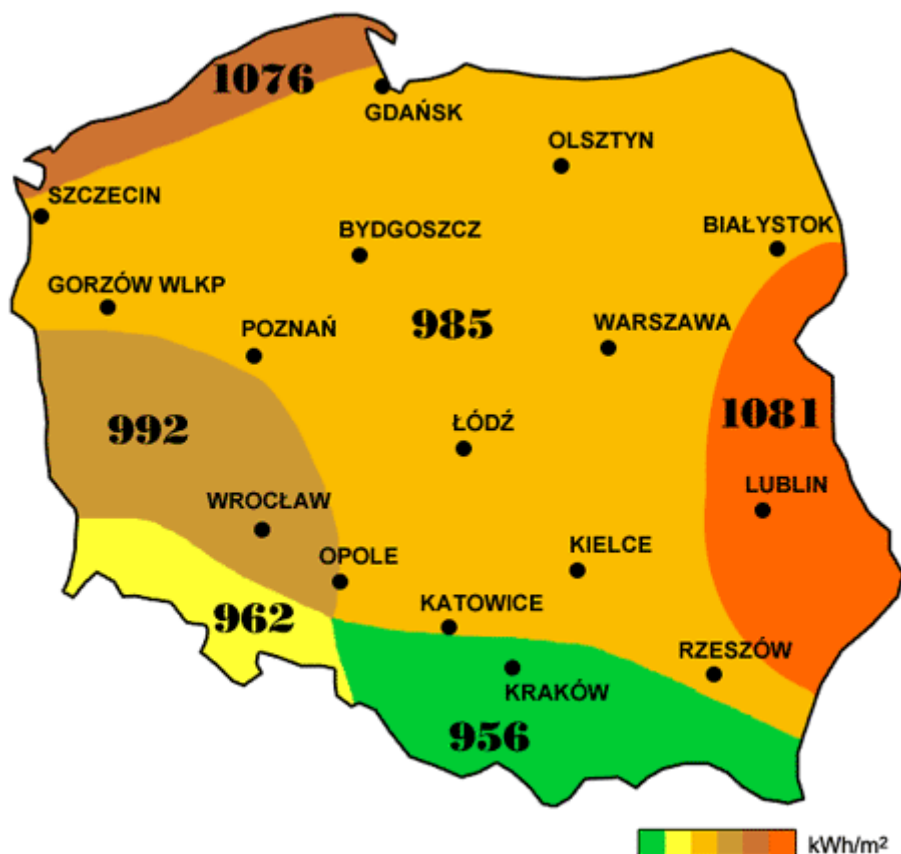
Wykres 6. Średni miesięczny opad deszczu w gminie Jabłonna

Źródło: pl.weatherspark.com

Ostatnim istotnym elementem związanym z klimatem panującym w gminie Jabłonna jest poziom nasłonecznienia. W przypadku południowo-wschodniej Polski wynosi on ponad 1050 kWh/m² i jest to wynik najwyższy w skali kraju. Takie warunki stanowią bardzo dobrą podstawę do inwestycji w odnawialne źródła energii związane z energią słoneczną.

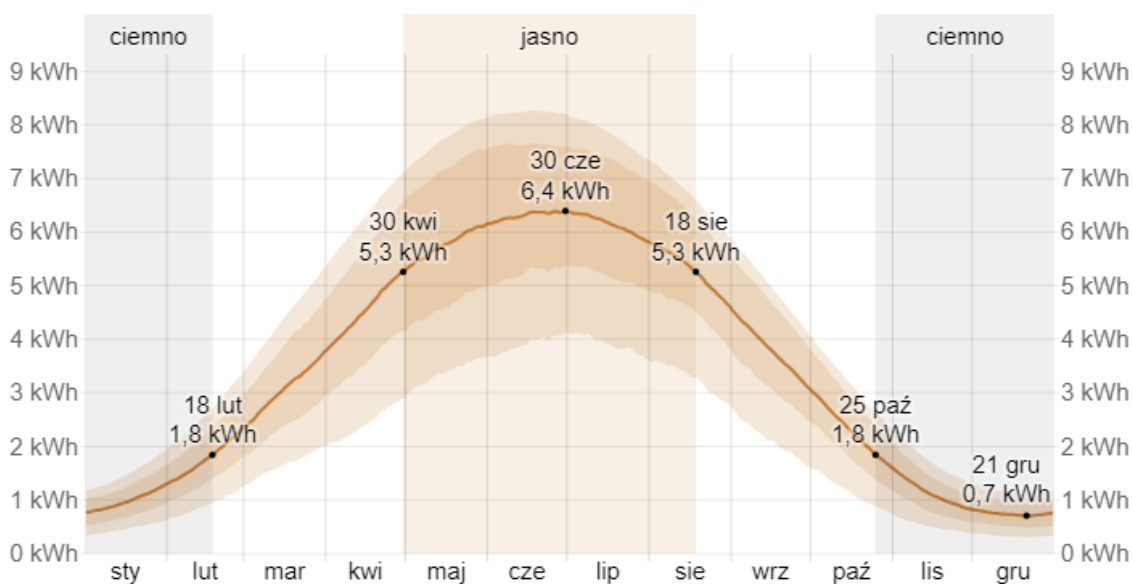
Mapa 8. Nasłonecznienie w Polsce

Źródło: <https://ecosystemprojekt.pl/mapa-promieniowania-slonecznego-w-polsce,0,38.htm>

Okres jaśniejszy trwa 3,6 miesiąca od 30 kwietnia do 18 sierpnia, a szczyt przypada na czerwiec. Z kolei okres ciemniejszy trwa 3,8 miesiąca od 25 października do 18 lutego, ze szczytem w grudniu.

Wykres 7. Średnie dobowe padające krótkofalowe promieniowanie słoneczne w gminie Jabłonna

Źródło: pl.weatherspark.com

6.7. Jakość powietrza

Stan powietrza atmosferycznego Gminy Jabłonna został opisany na podstawie Aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz docelowego benzo(a)pirenu” w zakresie pyłu PM_{2,5} (faza II) i benzo(a)pirenu opracowanego w 2023 r. na zlecenie Samorządu Województwa Lubelskiego stanowiący Załącznik do Uchwały nr XLIX/716/2023 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 czerwca 2023 r.

Na terenie Gminy i miasta Bychawa zlokalizowano obszar o powierzchni 24,40 km² przekroczeń benzo(a)pirenu w strefie lubelskiej w 2021 roku. Kod obszaru przekroczeń: PL_06_2021_PL0602_BaP_a_40. Maksymalne stężenie wzdłuż 57,29 km drogi wyniosło 2,87 ng/m³. Na tym terenie oszacowano łącznie 1 708 osób narażonych na negatywne oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza, w tym 79 dzieci poniżej 5 roku życia (w 7 instytucjach) i 327 osób starszych (w 11 instytucjach).

Na terenie gminy Strzyżewice i Jabłonna zlokalizowano kolejny obszar o powierzchni 5,30 km². Kod obszaru przekroczeń: PL_06_2021_PL0602_BaP_a_41. Tu wzdłuż 12,08 km drogi zaobserwowano maksymalne stężenia na poziomie 1,66 ng/m³. Na tym terenie oszacowano łącznie 371 osób narażonych na negatywne oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza, w tym 17 dzieci poniżej 5 roku życia (w 2 instytucjach) i 72 osoby starsze (w 5 instytucjach).

Tylko na terenie gminy Jabłonna na obszarze PL_06_2021_PL0602_BaP_a_47, wzdłuż drogi o długości 19,30 km zlokalizowano kolejny obszar, gdzie odnotowano maksymalny poziom przekroczeń na poziomie 1,57 ng/m³. Na tym terenie oszacowano łącznie 343 osoby narażone na negatywne oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza, w tym 16 dzieci poniżej 5 roku życia (w 1 instytucji) i 66 osób starszych (w 3 instytucjach).

Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w sektorze komunalno-bytowym w 2022 roku było łącznie ponad 2,8 tys. źródeł na paliwo stałe (kotły i miejscowe ogrzewacze).

Tabela 11. Liczba źródeł na paliwo stałe (kotły i miejscowe ogrzewacze) będących źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w sektorze komunalno-bytowym stan na dzień 10.01.2023r.

Jednostka terytorialna	Liczba źródeł na paliwo stałe (kotły i miejscowe ogrzewacze) [szt.]	Liczba kotłów na paliwo stałe [szt.]	Liczba kotłów niespełniających wymogów w 3 klasy lub brak informacji o klasie [szt.]	Liczba kotłów spełniających wymogi klasy 3 [szt.]	Liczba kotłów spełniających wymogi klasy 4 [szt.]	Liczba kotłów spełniających wymogi klasy 5 [szt.]	Liczba kotłów spełniających wymogi Ekoprojektu [szt.]	Liczba kotłów gazowych [szt.]	Liczba kotłów olejowych [szt.]
Jabłonna - gmina wiejska	2819	1663	618	446	274	203	13	1011	6

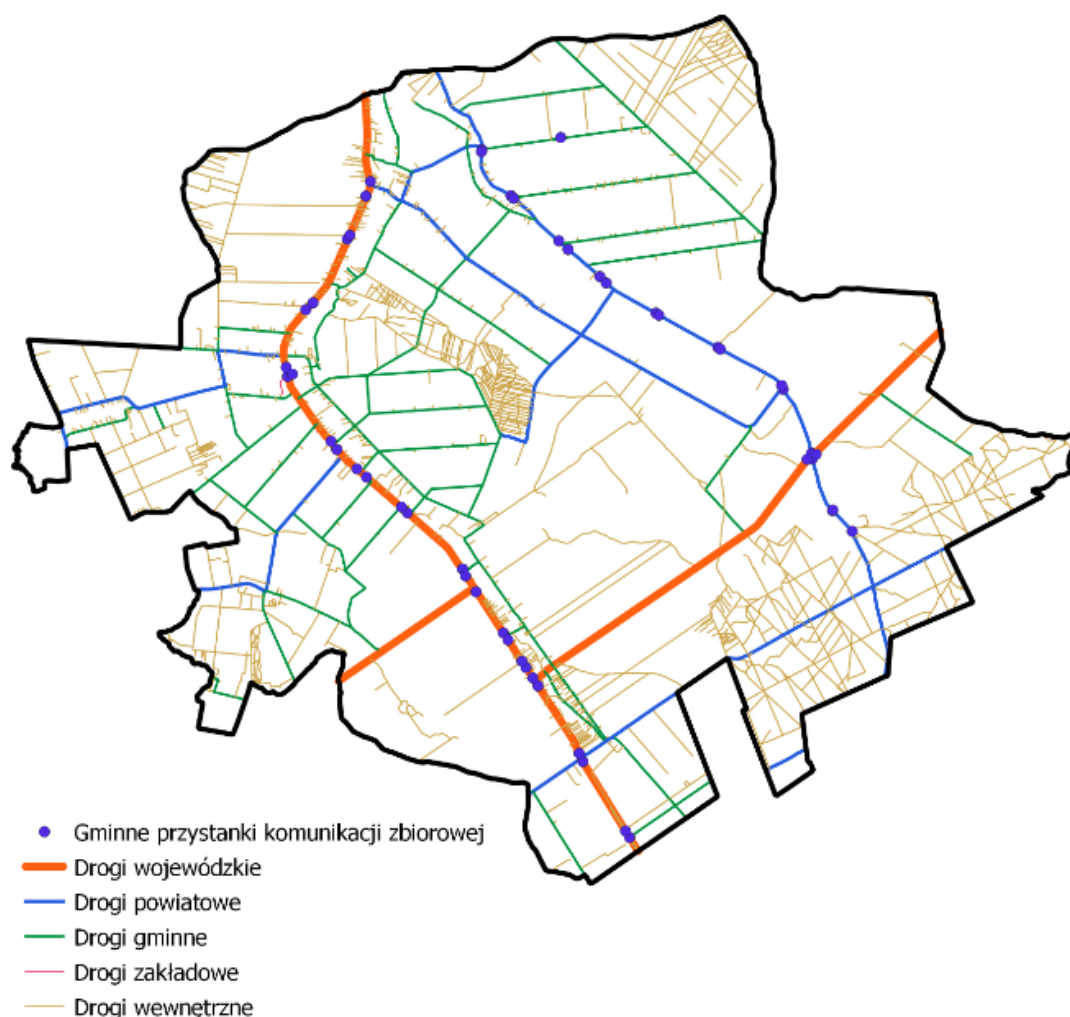
Źródło: Aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz docelowego benzo(a)pirenu” w zakresie pyłu PM_{2,5} (faza II) i benzo(a)pirenu opracowanego w 2023 r. na zlecenie Samorządu Województwa Lubelskiego stanowiący Załącznik do Uchwały nr XLIX/716/2023 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 czerwca 2023 r.

6.8. Hałas

Źródłem danych na temat poziomu hałasu i zagrożeń z nim związanych dla terenu Gminy Jabłonna objętego Strategią jest Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla Województwa Lubelskiego, stanowiący Załącznik nr 1 do uchwały nr III /44 /2024 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 19 czerwca 2024 r. opracowany w 2019 r. na zlecenie Samorządu Województwa Lubelskiego.

Głównym źródłem hałasu jest głównie ruch pojazdów na drogach wojewódzkich. Pierwsza z nich to DW 835 przecinająca gminę na osi północ-zachód od Piotrkowa-Kolonii do Czerniejowa. Stanowi ona najważniejsze połączenie z Lublinem. Jej całkowita długość na terenie gminy wynosi 14,6 km. Druga droga wojewódzka, o numerze 836, przecina gminę z zachodu na wschód i umożliwia dotarcie do Bychawy oraz Piask, a zatem również do drogi ekspresowej S17. Długość DW 836 w Jabłonce wynosi 13,2 km.

Mapa 9. System komunikacji drogowej w gminie Jabłonna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Obiektów Topograficznych oraz geofabrik.de

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 112). w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem,

w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem mają zastosowanie poniższe wskaźniki:

- LDWN – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6.00 – 18.00, pory wieczoru od godz. 18.00 – 22.00 oraz pory nocy od godz. 22.00 – 6.00;
- LN – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22.00-6.00.

Na terenie Gminy takim źródłem są przede wszystkim drogi krajowe (w mniejszym stopniu drogi wojewódzkie), gdzie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu.

Dane monitoringu prowadzonego przez WIOŚ w Lublinie oraz wyniki opracowywanych przez zarządców dróg map akustycznych pokazują, że stale rośnie liczba osób narażonych ponadnormatywnym hałasem drogowym. Ma to związek ze stale rosnącym natężeniem ruchu drogowego. Obszar Gminy pod względem zagrożenia hałasem wpisuje się w generalne trendy i problemy występujące na całym obszarze województwa.

Dla Obszaru Gminy Jabłonna nie opracowano dotychczas Programu ochrony środowiska przed hałasem. Głównym źródłem zakłóceń klimatu akustycznego na terenie Gminy jest hałas komunikacyjny pochodzący z dróg o dużym natężeniu ruchu samochodowego. Pozostałe źródła hałasu, tj. hałas przemysłowy (generowany przez zakłady przemysłowe lub poszczególne maszyny i urządzenia zlokalizowane na ich terenie) oraz hałas komunalny generowany wewnątrz budynków mieszkalnych przez węzły cieplne, kotłownie, stacje transformatorowe, instalacje wodno-kanalizacyjne, windy, dźwigi, czy przez źródła znajdujące się w środowisku zewnętrznym: sklepy, restauracje, sygnały instalacji alarmowych, handlowych punktów obwoźnych oraz sygnały dźwiękowe pojazdów uprzywilejowanych itd. są mniej uciążliwe dla środowiska niż hałas komunikacyjny, pomimo domniemania nie przekroczenia norm hałasu.

7. Stan środowiska na obszarach przewidywanego znaczącego oddziaływania zapisów dokumentu GPR

Aktualny stan środowiska Gminy Jabłonna dla potrzeb opracowania i realizacji GPR został szczegółowo opisany w rozdziale 6.

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań (rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska) wynikających z realizacji zapisów GPR. Ogólny stan środowiska nie ulegnie pogorszeniu. Działania przewidziane w GPR nakierowane są na poprawę stanu środowiska.

Działania przewidziane w GPR nie zawierają przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, wymienionych w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839).

8. Ocena istniejących problemów ochrony środowiska oraz skutków realizacji postanowień dokumentu dla istniejących obszarów chronionych

Identyfikowanymi zagrożeniami i problemami wskazywanymi w planach ochrony i planach zadań ochronnych są m.in. zanieczyszczenia wód i przekształcenie cieków, koryt rzecznych, zmiany stosunków wodnych, jak również presja antropogeniczna, które mają wpływ na siedliska i gatunki wodne. Ponadto dostrzegalny jest problem wkraczania gatunków inwazyjnych, fragmentacji siedlisk, erozji gleb. Identyfikowanym istotnym zagrożeniem dla stanu przyrody jest również niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, przyczyniająca się do degradacji siedlisk i gatunków. Występująca presja urbanizacyjna obszaru miast i wsi prowadzi również do zajmowania cennych obszarów pod względem przyrodniczym, natomiast identyfikowana presja suburbanizacji i turystyczna oddziałuje na walory przyrodnicze tychże obszarów.

W projekcie GPR zakłada się realizację działań przyczyniających się do ochrony i poprawy stanu środowiska przyrodniczego, m.in.:

- Wymiana pieców wykorzystujących paliwo węglowe.
- Inwestycje w instalacje fotowoltaiczne.
- Inwestycje w instalacje solarne.
- Inwestycje w pompy ciepła.
- Budowa urządzeń magazynowania energii.
- Stacje ładowania pojazdów.
- Termomodernizacja budynków.
- Zakup pojazdów elektrycznych na potrzeby gospodarki komunalnej.
- Budowa węzłów przesiadkowych, P&R, B&R na terenie gminy.
- Rozwój połączeń autobusów miejskich, linii wewnętrznych i międzygminnych.
- Wyznaczenie tras leśnych, szlaków i obszarów o walorach przyrodniczych i historycznych potencjalnie przyciągających turystów.
- Budowa zbiorników retencyjnych.
- Poprawa bezpieczeństwa wodnego, zagospodarowanie wód.
- Inwestycje w zielono-niebieską infrastrukturę.
- Mała retencja i zagospodarowanie wód opadowych.
- Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w zakresie zjawisk pogodowych.
- Wsparcie służb i organizacji odpowiadających za bezpieczeństwo mieszkańców podczas występowania nagłych zjawisk pogodowych.
- Budowa/modernizacja/rozbudowa PSZOK-ów.
- Inwestycje promujące ponowne wykorzystanie odpadów.
- Gospodarka wodno-ściekowa - budowa sieci kanalizacyjnych oraz modernizacja kanalizacji burzowych, sieci wodociągowych, ujęć wodnych i stacji uzdatniania.
- Podwyższanie świadomości społecznej w zakresie odpowiedniego gospodarowania odpadami.
- Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.
- Ochrona różnorodności biologicznej.
- Wsparcie obszarów chronionych, parków krajobrazowych i innych form ochrony.
- Inwestycje w przyjazne miejsca rekreacji z wykorzystaniem zasobów przyrody.

- Rewitalizacja obszarów cennych przyrodniczo.
- Inwestycje w zielone przestrzenie publiczne.
- Ochrona jakości powietrza.
- Gospodarka wodno-ściekowa - budowa sieci kanalizacyjnych oraz budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych, ujęć wodnych, stacji uzdatniania i kanalizacji burzowych.
- Zagospodarowanie terenów zdegradowanych.

9. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu

GPR opracowany dla Gminy Jabłonna jest dokumentem, którego głównym celem jest umożliwienie odpowiedniego planowania działań rozwojowych na obszarze gminy. Współpraca jednostki samorządu terytorialnego z interesariuszami rozwoju w niniejszym zakresie będzie miała kluczowe znaczenie zwłaszcza w odniesieniu do planowania inwestycji. Stanowi również dobrą podstawę do podejmowania decyzji o sposobie i zakresie dostarczania społecznościom lokalnym wybranych usług publicznych. GPR może więc przynieść wymierne korzyści rozwojowe, w szczególności przez dostosowanie planów inwestycyjnych i uwzględnienie w nich potrzeb całego obszaru gminy objętego strategią, jak również przez realizowanie wspólnych, zintegrowanych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Należy przez to rozumieć, że odstępianie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstępianie od obowiązku realizacji strategicznych celów GPR, w tym również w zakresie kształtowania przestrzeni i ochrony środowiska oraz w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki.

W przypadku braku realizacji GPR, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska są zależne od czasu, środków finansowych pozostających w dyspozycji samorządów i podmiotów gospodarczych oraz aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym środków z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska a także ewolucję ekosystemów i gatunków, w tym sukcesję.

Brak realizacji GPR przyczyniać się będzie do występowania negatywnych tendencji w środowisku. Nie dojdzie wprawdzie do wskazanych w analizie możliwych przejściowych negatywnych oddziaływań spowodowanych realizacją poszczególnych zadań, jednak brak realizacji GPR może spowodować potencjalne niekorzystne skutki dla środowiska w poszczególnych obszarach związanych z jego stanem:

w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza:

- niepodejmowanie inwestycji dotyczących w szczególności usprawniania systemu komunikacji publicznej w regionie wpłynie na zwiększoną emisję zanieczyszczeń do powietrza, jak również na ponadnormatywny hałas (w gminy ze stale zwiększającą się liczbą pojazdów poruszających się po drogach);
- brak działań promujących korzystanie z transportu publicznego, e-mobilności oraz ścieżek rowerowych również wpłynie na zwiększoną emisję zanieczyszczeń do powietrza, jak również na ponadnormatywny hałas (w gminy ze stale zwiększającą się liczbą pojazdów poruszających się po drogach);

w zakresie zagrożeń hałasem:

- brak realizacji zadań może doprowadzić do wzrostu zagrożenia hałasem, szczególnie na drogach wojewódzkich, powiatowych i lokalnych, co skutkować będzie również brakiem poprawy bezpieczeństwa;

w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej:

- wstrzymanie działań dotyczących racjonalnego wykorzystania wody (w tym podczas realizacji inwestycji) doprowadzić może do zmniejszenia jej zasobów,

w zakresie gleb:

- w przypadku braku realizacji zadań zawartych w GPR może pogłębiać się zjawisko przesuszania, stepowienia gleb oraz wzrost presji związanej z działalnością człowieka,

w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów:

- niepodejmowanie działań GPR opóźni realizację założeń WPGO oraz KPGO, szczególnie dotyczy to zagospodarowania odpadów powstałych w trakcie inwestycji, podlegających segregacji oraz zwiększenia udziału selektywnej zbiórki odpadów w strumieniu odpadów komunalnych, skutki dla środowiska związane będą nie tylko ze zwiększonym składowaniem odpadów, ale także wpłyną na jakość wód oraz gleb;
- zaniechanie działań związanych z wdrażaniem systemowego podejścia do gospodarki odpadami oraz brak działań edukacyjnych powodować będzie nasilenie zjawiska nielegalnego pozbywania się odpadów (tzw. „dzikie wysypiska”);

w zakresie zasobów przyrodniczych:

- brak działań podejmowanych w celu zachowania i poprawy stanu siedlisk może doprowadzić do ich postępującej degradacji, struktura ekosystemów może ulec zaburzeniu, co w efekcie doprowadzi do utraty ciągłości ekologicznej, także krajowych i europejskich korytarzy ekologicznych,
- brak działań dotyczących eliminacji i przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się gatunków obcych może doprowadzić do poważnych zmian w ekosystemie, co negatywnie będzie rzutowało także na gospodarkę leśną, rolną oraz większą wrażliwość na zmiany klimatyczne;
- wstrzymanie prac nad dokumentami planistycznymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, które tego wymagają, nie pozwoli na wdrożenie właściwych rozwiązań zabezpieczających gatunki i siedliska;

Odstąpienie od realizacji przedsięwzięć i proponowanych działań może skutkować pogłębieniem istniejących problemów oraz wstrzymaniem szeregu procesów rozwojowych, których celem jest poprawa stanu środowiska, udoskonalenie powiązań komunikacyjnych i polepszenie jakości życia w całym spektrum życia mieszkańców gmin wchodzących w skład gminy.

10. Ocena znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska

Ocena oddziaływań działań zawartych w projekcie GPR na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego przedstawiona została w poniższych tabelach, w których działania zostały pogrupowane w zależności od celu. Dokonano oceny wpływu planowanych przedsięwzięć na poszczególne komponenty środowiska, stosując następujące skale:

1. Sposobu oddziaływania:
 - potencjalny wpływ pozytywny,
 - potencjalny wpływ neutralny,
 - potencjalny wpływ negatywny,
 - potencjalny wpływ pozytywny i/lub negatywny.
2. Rodzaju oddziaływania:
 - B – bezpośrednie,
 - P – pośrednie,
 - W – wtórne,
 - S – skumulowane.
3. Czasu oddziaływania
 - 1 – stałe
 - 2 długoterminowe
 - 3 średnioterminowe
 - 4 krótkoterminowe
 - 5 – chwilowe

Przewidywane oddziaływania przedsięwzięć podejmowanych w ramach GPR są definiowane i oceniane w odniesieniu do wielu zmiennych. Ocena taka obejmuje skalę, czas trwania oraz intensywność oddziaływania. Wszystkie te zmienne razem określają wielkość oddziaływania. Ze względu na specyfikę niektórych działań, w skali oceny oddziaływania uwzględniono presję na różne komponenty środowiska. Skala oddziaływania przedsięwzięcia może zmieniać się w miarę zanikania bezpośredniego oddziaływania na środowisko, związanego głównie z etapem realizacji. Przypisywane wartości mają charakter obiektywny ze względu na stosowane granice. Profesjonalna ocena i dotychczasowe doświadczenie zespołu przygotowującego Prognozę Oddziaływania na Środowisko zapewniły wystarczający stopień pewności co do wartości przypisywanych poszczególnym elementom środowiskowym zmiennych oddziaływania.

Tabela 12 Matryca wpływu realizacji przedsięwzięć na środowisko

Cel Strategiczny	Kierunek działania	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Klimat akustyczny	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	Obszary chronione, w tym Natura
1. Wzmacnianie integracji społecznej oraz poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	1.1 Rozwój lokalnych inicjatyw społecznych i sąsiedzkich	-	B2	-	-	-	-	-	-	P3	-	P4	-	P3	P3	-
	1.2 Wsparcie dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	-	B2	-	-	-	-	-	-	P3	-	P4	-	P3	P3	-
	1.3 Organizacja działań edukacyjnych, kulturalnych i integracyjnych	-	B2	-	-	-	-	-	-	P3	-	P4	-	P3	P3	-
	1.4 Rozbudowa oferty usług społecznych i opiekuńczych	P3	B2	P3	P3	P3	-	P3	P3	P3	-	P4	P3	P3	P3	P3
2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców	2.1 Wsparcie dla rozwoju mikro- i małych przedsiębiorstw	P3	B2	P3	P3	P3	-	P3	P3	P3	-	P4	P3	P3	B2	P3
	2.2 Tworzenie lokalnych partnerstw na rzecz zatrudnienia i przedsiębiorczości	-	B2	-	-	-	-	-	-	P3	-	P4	-	P3	P3	-
	2.3 Adaptacja przestrzeni na potrzeby działalności gospodarczej i społecznej	P3	B2	P3	P3	P3	P3	P3	B1	P3	-	P4	P3	P3	B2	P3
	2.4 Promocja lokalnych produktów i usług	-	B2	-	-	-	-	P3	-	P3	-	P4	-	P3	P3	-
3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i podniesienie świadomości ekologicznej	3.1 Fizyczna odnowa terenów zieleni i przestrzeni przyrodniczych	B2	P2	B2	B2	P2	P2	P3	P2	B2	P2	P3	P2	P3	P3	B2
	3.2 Realizacja działań edukacyjnych w zakresie	P2	B2	P2	P2	-	-	-	-	P2	P2	P3	-	P2	P2	-

	ekologii i zrównoważonego rozwoju															
	3.3 Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii	P2	B2	P2	P2	P2	P2	B2	P2	P2	B2	P3	B2	P2	P2	P2
	3.4 Poprawa systemu gospodarowania odpadami i wody deszczowej	P2	B2	P2	P2	B2	B2	B2	P2	P2	P2	P3	P2	P2	P2	P2
4. Rozwój infrastruktury technicznej i poprawa warunków życia mieszkańców	4.1 Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i energetycznej	P2	B2	P2	P2	B2	B2	B2	B2	P2	P2	P3	P2	P2	B2	P2
	4.2 Modernizacja infrastruktury drogowej, rowerowej oraz pieszej	P2	B2	P2	P2	P2	P2	P2	B2	P2	P2	P4	P2	P2	B2	P2
	4.2 Poprawa efektywności energetycznej budynków	P2	B2	P2	P2	P2	P2	B2	P2	P2	B2	P3	B2	P2	B2	P2
	4.3 Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	-	B2	-	-	-	-	-	-	P2	-	P3	-	P2	P2	-
5. Nadanie zdegradowanym obszarom nowych funkcji i poprawa jakości przestrzeni publicznych	5.1 Fizyczna odnowa zdegradowanych budynków publicznych i przestrzeni wspólnych	P2	B2	P2	P2	P2	P2	P2	B2	P2	P2	P3	P2	P2	B2	P2
	5.2 Tworzenie atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni publicznych	P2	B2	P2	P2	P2	P2	P2	B2	B2	P2	P3	P2	P2	B2	P2
	5.3 Ochrona i adaptacja dziedzictwa kulturowego i historycznego	P2	B2	P2	P2	-	-	-	-	P2	-	P2	-	B2	P2	P2

Źródło: Opracowanie własne

Działania planowane w projekcie GPR po zrealizowaniu będą w znaczącej większości pozytywnie wpływały na poszczególne elementy środowiska naturalnego. Działania inwestycyjne na etapie realizacji mogą krótkotrwale negatywnie oddziaływać na środowisko, głównie z zakresu klimatu akustycznego. Odnotowano również działania, których wpływ na środowisko będzie zarówno pozytywny jak i negatywny. w tym przypadku jest to również zależne, głównie od etapu realizacyjnego.

Należy również zaznaczyć, że inwestycje, które w przyszłości mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, będą poddane odrębnej procedurze oceny oddziaływania na środowisko przed ich realizacją. Planowane inwestycje nie kwalifikują się do obiektów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Opis oddziaływań na poszczególne elementy środowiska znajduje się w dalszej części rozdziału.

Oddziaływanie na ludzi

Zadania określone w GPR są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i uwzględniają obszary dobrobytu gospodarczego, równowagi społecznej oraz zdrowego środowiska życia. Pozytywne oddziaływania na zdrowie i życie mieszkańców obszaru gminy są prognozowane we wszystkich działaniach. Zadania związane z promocją proekologicznych postaw oraz działalność edukacyjna wpłyną na poprawę świadomości ekologicznej mieszkańców.

GPR zakłada szereg działań mających pozytywnie oddziaływać na ludzi i ułatwiać ich funkcjonowanie w całym obszarze gminy, w szczególności mieć pozytywny wpływ na ich komfort i jakość życia oraz zdrowie i bezpieczeństwo. Dokument wskazuje między innymi kierunki zagospodarowania przestrzennego nastawionego na ograniczanie transportu indywidualnego oraz prowadzenie inwestycji związanych z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich użytkowników, budowę lub modernizację infrastruktury rowerowej, chodników oraz poprawę funkcjonowania komunikacji publicznej, przy uwzględnianiu powierzchni biologicznie czynnych, zapobieganiu jej zmniejszaniu oraz tworzeniu nowych nasadzeń zieleni. Zmierza również do obniżenia emisyjności transportu samochodowego, aby zmniejszyć jego negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców komfort życia. Ważnym aspektem są także kampanie informacyjne i edukacyjne oraz szkolenia mające na celu kształtowanie świadomości oraz budowanie prawidłowych nawyków mobilności wśród młodszego pokolenia mieszkańców, studentów oraz urzędników. Działania informacyjno-promocyjno-edukacyjne, w tym przeprowadzanie szkoleń, są bardzo ważne w celu zmiany postaw mieszkańców, kształtowania ich świadomości i budowania właściwych nawyków mobilności. Mieszkańcy powinni mieć świadomość, że ich wybory wpływają na wiele poziomów ich życia, przede wszystkim zdrowie, otoczenie w którym żyją, a także jakość życia innych mieszkańców wokół.

Pozytywne oddziaływania na zdrowie człowieka związane będą z realizacją inwestycji, w szczególności uwzględniających poprawę stanu środowiska przyrodniczego, w tym poprawę jakości wód, powietrza, gleb oraz stanu gospodarki odpadami. Zadbanie o wszystkie elementy środowiska, usunięcie z nich zanieczyszczeń, wpłynie nie tylko na jego ogólny stan i otoczenie, ale przede wszystkim na poprawę standardów życia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie) oraz poprzez wzrost ich świadomości ekologicznej.

Wpływ na ludność mają również odnotowane w poszczególnych elementach przyrodniczych oddziaływania negatywne. w głównej mierze mają one jednak charakter przejściowy i związane są jedynie z realizacją planowanych inwestycji. Może wystąpić emisja zanieczyszczeń pyłowych podczas prowadzenia prac infrastrukturalnych wraz z krótkotrwałym hałasem, generowanym przez maszyny

budowlane, który ustanie po zaprzestaniu prac i nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na tereny chronione akustycznie.

Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

W GPR przewiduje się realizację działań wspierających pośrednio zwiększanie różnorodności biologicznej i ochronę przyrody. Zadania do realizacji zakładają zachowanie bioróżnorodności obszaru gmin poprzez ograniczanie zagrożeń pochodzenia antropogenicznego.

Działania z zakresu rozwijania szlaków komunikacyjnych (drogowych i rowerowych) oparte będą na zasadzie poszanowania przyrody i będą realizowane w taki sposób, aby pozytywnie wpłynąć na stan środowiska w zakresie flory i fauny.

Stan siedlisk pośrednio poprawi się również za sprawą działań zmierzających do poprawy jakości powietrza oraz działania zmierzające do zwiększenia recyklingu odpadów pochodzących z fazy realizacji inwestycji. Wymierne efekty może przynieść edukacja ekologiczna z zakresu ochrony przyrody. Przyczyni się ona do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców i poszanowania środowiska.

Oddziaływanie na wody

Przepisy krajowe jak i prawodawstwo unijne zabraniają realizowania przedsięwzięć, które mogą pogorszyć stan wód powierzchniowych i podziemnych pod względem jakościowym i ilościowym, a także podejmowania działań, które mogłyby ograniczyć ich funkcje ekologiczne. Warto zaznaczyć również, że zgodnie z prawem w strefach ochronnych wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia a w szczególności m.in. wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych.

Wszystkie działania, dla których przewiduje się wpływ na środowisko wodne, będą mieć wpływ pozytywny i w znacznej większości długoterminowy. Jedną z zasad realizacji działań strategicznych będzie rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym. Dlatego też, największe korzyści dla wód powierzchniowych i podziemnych przyniesie realizacja działań polegających na promocji transportu ekologicznego i transportu zbiorowego.

Odpowiednie wykorzystanie wód powierzchniowych w zakresie turystyki, również powinno wpłynąć pozytywnie na stan środowiska naturalnego.

Oddziaływanie na powietrze i klimat

Bezpośredni pozytywny wpływ na jakość powietrza będą mieć zadania przewidziane w GPR związane z promocją transportu zbiorowego i rowerowego (wraz z utworzeniem infrastruktury dla rowerów i rowerzystów). Pozytywne oddziaływanie na jakość powietrza związane jest przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń.

Działania inwestycyjne ujęte w GPR w ramach infrastruktury rowerowej, szczególnie na etapie realizacji (budowy, modernizacji) mogą powodować bezpośrednie chwilowe, bądź krótkoterminowe zanieczyszczenie powietrza, wynikające z prowadzenia prac ziemnych (emisja nieorganizowana) oraz spalania paliw do zasilania maszyn, urządzeń budowlanych i transportu wykorzystywanego do przewozu materiałów budowlanych. W szczególności prace ziemne związane z modernizacją i budową dróg dla rowerów będą powodować nieorganizowaną emisję pyłów do powietrza. Po realizacji

działania będą pozytywnie wpływały na stan powietrza. Dlatego też, oznaczono tutaj potencjalny wpływ wybranych działań jako jednocześnie pozytywny i negatywny. Znaczący wpływ będzie miało również w tym przypadku odpowiednie wykorzystanie stworzonej infrastruktury, która powinna wspierać niskoemisyjną komunikację.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Działania ujęte w GPR będą miały w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi. Oddziaływania o charakterze zarówno pozytywnym jak i czasowo negatywnym (w trakcie realizacji inwestycji) odnotowano wyłącznie w przypadku działań związanych z modernizacją obiektów budowlanych. Należy jednak zaznaczyć, że wspomniane oddziaływania o charakterze negatywnym będą występowały wyłącznie na etapie realizacji inwestycji.

Bezpośredni pozytywny wpływ na jakość gleb będzie związany z zadaniami dążącymi do ochrony gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu, a także wdrażanie nasadzeń gruntów o niskich walorach użytkowych w najbliższych okolicach miejsc przesiadkowych czy ścieżek i tras rowerowych.

Oddziaływanie na krajobraz

Oddziaływania w zakresie krajobrazu, które wystąpią w wyniku realizacji GPR nie zmienią jego dotychczasowej specyfiki. Nie przewidziano działań prowadzących do stworzenia dominant krajobrazowych, które będą zaburzały osi i panoramy widokowe. Przewiduje się wprowadzenie nowych akcentów architektonicznych (w tym mała architektura) oraz technicznych, ale ryzyko w tym zakresie należy uznać za nieistotne. Ocena wpływu na krajobrazy priorytetowe w rozumieniu przepisów ustawy krajobrazowej nie jest możliwa, ponieważ dla województwa lubelskiego nie został jeszcze wykonany audyt krajobrazowy.

Działania ujęte w GPR będą miały w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na krajobraz. Możliwe są również działania o krótkotrwałym negatywnym działaniu (np. na etapie budowy/remontu), które przekształcą się w oddziaływania pozytywne.

Na ochronę krajobrazu i zachowanie jego charakteru bezpośrednio wpływają działania polegające na poprawie stanu środowiska, szczególnie związane z zachowaniem wysokiej jakości zasobów przyrodniczych oraz poprawą ładu przestrzennego. Poprawa wartości krajobrazowych i walorów przyrodniczych nastąpi również poprzez realizację remontów budynków. Pozytywny bezpośredni i długoterminowy wpływ będą mieć działania mające na celu przywrócenie funkcji społecznych, gospodarczych bądź rekreacyjnych terenom zdegradowanym, które stanowią znaczący negatywny element krajobrazu.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny jest specyficznym elementem środowiska naturalnego, który cechuje się znaczną zmiennością w czasie, zależnymi od liczby i natężenia źródeł hałasu w ciągu doby. Głównym czynnikiem negatywnym może być tutaj hałas drogowy, który jest hałasem zmiennym w czasie, emitowanym przez przejeżdżające z różną częstotliwością i natężeniem pojazdy. Hałas drogowy związany jest bezpośrednio lub pośrednio z wieloma czynnikami, w tym również z rodzajem i stanem nawierzchni drogi.

Oddziaływania przewidzianych w ramach GPR projektów, mają charakter zarówno pozytywny (jak np. w przypadku projektów edukacyjnych oraz budowy ścieżek rowerowych i pieszych zmniejszających ruch samochodowy) oraz negatywny (krótkotrwały podczas realizacji inwestycji). Oddziaływania na klimat akustyczny mają przede wszystkim charakter przejściowy i związane są głównie z realizacją

planowanych inwestycji. Podczas prowadzenia prac infrastrukturalnych może wystąpić krótkotrwały hałas, generowany przez maszyny budowlane, który ustanie po zaprzestaniu prac i nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na tereny chronione akustycznie. Dlatego też, przy części działań znaczone tutaj potencjalny wpływ wybranych działań jako jednocześnie pozytywny i negatywny.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Większość przedsięwzięć GPR ma wtórny lub pośredni pozytywny wpływ na zasoby naturalne. Są to przede wszystkim działania związane z ograniczeniem emisji spalin z transportu oraz ograniczeniem zużycia paliw do transportu.

Projekty z zakresu rozwoju atrakcyjnej przestrzeni i czystego środowiska pozwolą również na odpowiednie wykorzystanie zasobów naturalnych występujących na terenie Obszaru gminy.

Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Działania ujęte w GPR wpływają pośrednio na zabytki i dobra materialne głównie w zakresie projektów związanych z rozwojem turystyki na terenie gminy. Mają one istotny charakter ponadlokalny i są istotne z punktu widzenia rozwoju obszaru. Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie.

Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Poprawa jakości powietrza, w szczególności zmniejszona emisja tlenków azotu, wpłynie na spadek ryzyka kwaśnych opadów, co ograniczy korozję i zniszczenia dóbr materialnych – w tym obiektów zabytkowych.

W przypadku ewentualnych odkryć archeologicznych, mogących pojawić się podczas realizacji inwestycji (np. w ciągu dróg rowerowych lub w trakcie modernizacji i budowy infrastruktury), będą one wymagały nadzoru archeologa.

Oddziaływanie na obszary chronione, w tym Natura 2000

W GPR nie planuje się działań, które mogłyby mieć negatywne oddziaływanie na obszary chronione. Takich działań nie przewiduje się zwłaszcza w stosunku do obszarów Natura 2000. Wszelkie odnotowane w tym zakresie oddziaływania mają wpływ pozytywny i charakter pośredni, bezpośredni lub wtórny.

Obszary chronione w stanowią niezwykle cenne zasoby flory i fauny.

11. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne na środowisko

GPR, nie zawiera działań, które mogłyby wywierać znaczące oddziaływania transgraniczne w rozumieniu przepisów zawartych w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów.

Analizowany obszar oddalony jest od granic Rzeczypospolitej Polskiej. Najbliższa granica państwowa to granica z Ukrainą, oddalona o około 100 km od granic obszaru. Skala przedsięwzięć zaproponowanych

do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg wyłącznie lokalny ograniczony do terytorium Gminy Jabłonna. Nie dotyczą one wspólnych z innymi państwami struktur przyrodniczych podatnych na presję. Dodatkowo mała skala potencjalnego wpływu na środowisko całkowicie wyklucza możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych, mogącego objąć terytorium innych państw.

12. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Oddziaływania skumulowane występują w przypadku, gdy różne przedsięwzięcia lub rodzaje działalności wywierają presję na ten sam element środowiska. w takim przypadku oddziaływania pochodzące z pojedynczych źródeł sumują się lub w inny sposób zwiększają wpływ na dany element środowiska. Możliwe jest zatem, że uznawane za nieistotne po nałożeniu się na siebie mogą spowodować, że skutki będą znaczące lub ponadnormatywne. Jeżeli chodzi o zadania realizowane na podstawie GPR, poszczególne zadania realizowane będą w różnym czasie w miarę pozyskiwania finansowania. Nie przewiduje się zatem znaczących oddziaływań skumulowanych, a w szczególności o negatywnym wpływie na środowisko. w przypadku inwestycji drogowych emisje zanieczyszczeń czy hałasu mają wpływ na bezpośrednie sąsiedztwo każdej z dróg. Emisje te będą więc odczuwalne tylko w pobliżu tych dróg, nie ma więc możliwości aby mogły ulegać kumulacji. Kumulowanie się oddziaływań może wystąpić w przypadku działalności gospodarczej o podobnych kierunkach emisji lub zapotrzebowania na zasoby, jeśli zajdą między nimi interakcje przestrzenne i środowiskowe.

Należy jednak zwrócić uwagę, że w perspektywie obowiązywania GPR mogą zajść zmiany w środowisku przyrodniczym oraz sposobie użytkowania przestrzeni. Dlatego też w ramach prac projektowych poszczególnych zadań, w tym także w toku postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, każdorazowo – co jest wymagane prawem należy ponownie zweryfikować możliwość wystąpienia efektu skumulowanego oddziaływania.

13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań

Projekt GPR przewiduje realizację działań, które mogą powodować różne oddziaływania na komponenty środowiska. Należy jednakże zaznaczyć, iż w przypadku tego dokumentu strategicznego będą to głównie oddziaływania pozytywne lub neutralne. Oddziaływania negatywne będą miały wyłącznie charakter krótkotrwały i przejściowy, ponieważ związane są przede wszystkim z etapem realizacji projektów inwestycyjnych.

Rozdział ten prezentuje możliwe rozwiązania, które minimalizują skutki działań o negatywnym charakterze. Stosując odpowiednie rozwiązania administracyjne, organizacyjne czy techniczne możliwe jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko. Przykładowe rozwiązania w tym zakresie zostały przedstawione w poniższej tabeli. Należy zaznaczyć, że wysoce efektywne są środki administracyjne stosowane już na etapie planowania inwestycji przed przystąpieniem do jej realizacji. Ponadto stosowanie rozwiązań administracyjnych niweluje konieczność stosowania kosztownych zabiegów technicznych. Należy podejmować działania minimalizujące negatywny wpływ na rośliny, zwierzęta czy siedliska przyrodnicze. w przypadku realizacji danej inwestycji należy tak prowadzić działania, aby w jak największym stopniu ograniczać emisję zanieczyszczeń do powietrza, emisję hałasu i powstawanie odpadów budowlanych oraz pozostawić jak największą powierzchnię biologicznie czynną. Poniższa tabela jest wyciągiem zaplanowanych w GPR działań, dla których zidentyfikowano potencjalne negatywne lub pozytywne i negatywne oddziaływania. Przedstawione propozycje działań zapobiegawczych stanowią wyłącznie wybrane przykłady. Wszelkie działania realizowane na podstawie

GPR będą realizowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz ograniczania wpływu na środowisko naturalne.

Tabela 13 Sposoby zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań

Cel Strategiczny	Kierunek działania	Sposoby zapobiegania	Sposoby ograniczania	Sposoby kompensacji
1. Wzmacnianie integracji społecznej oraz poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	1.1 Rozwój lokalnych inicjatyw społecznych i sąsiedzkich	Wczesna konsultacja z mieszkańcami i uwzględnienie ich potrzeb w planowaniu inicjatyw	Kontrola poziomu hałasu i emisji w czasie wydarzeń	Nasadzenia zieleni w miejscu organizacji działań
	1.2 Wsparcie dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	Zapewnienie równego dostępu do infrastruktury	Prowadzenie działań integracyjnych z uwzględnieniem różnorodności uczestników	Adaptacja przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych
	1.3 Organizacja działań edukacyjnych, kulturalnych i integracyjnych	Wybór lokalizacji niezakłócających funkcji przyrodniczych i społecznych	Stosowanie rozwiązań minimalizujących hałas	Edukacja ekologiczna uczestników
	1.4 Rozbudowa oferty usług społecznych i opiekuńczych	Planowanie inwestycji poza obszarami cennymi przyrodniczo	Monitorowanie zużycia zasobów i emisji	Zielone dachy i ściany w nowych budynkach
2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa mieszkańców	2.1 Wsparcie dla rozwoju mikro- i małych przedsiębiorstw	Promocja zrównoważonej działalności gospodarczej	Doradztwo środowiskowe dla firm	Fundusze na działania proekologiczne
	2.2 Tworzenie lokalnych partnerstw na rzecz zatrudnienia i przedsiębiorczości	Weryfikacja zgodności projektów z celami środowiskowymi	Integracja z politykami ochrony środowiska	Szkolenia środowiskowe dla uczestników
	2.3 Adaptacja przestrzeni na potrzeby działalności gospodarczej i społecznej	Ocena lokalizacji pod kątem konfliktów przyrodniczych	Stosowanie technologii niskoemisyjnych	Nasadzenia zieleni i mała retencja
	2.4 Promocja lokalnych produktów i usług	Wsparcie zrównoważonych form produkcji	Ograniczanie odpadów promocyjnych	Kampanie promujące ekologiczną konsumpcję
3. Poprawa stanu środowiska naturalnego i podniesienie świadomości ekologicznej	3.1 Fizyczna odnowa terenów zieleni i przestrzeni przyrodniczych	Weryfikacja projektów pod kątem integralności ekosystemów	Realizacja prac poza okresem lęgowym ptaków	Odtworzenie siedlisk przyrodniczych
	3.2 Realizacja działań edukacyjnych w zakresie ekologii i zrównoważonego rozwoju	Unikanie materiałów i działań generujących odpady	Selektywna zbiórka i recykling materiałów	Aktywności zwiększające świadomość ekologiczną

	3.3 Wsparcie gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii	Wybór lokalizacji instalacji poza obszarami chronionymi	Stosowanie technologii przyjaznych dla środowiska	Rekompensaty za zajęcie terenu zielonego
	3.4 Poprawa systemu gospodarowania odpadami i wody deszczowej	Wdrażanie systemów retencji i segregacji	Optymalizacja procesów zarządzania odpadami	Tworzenie infrastruktury dla mieszkańców (np. ogrody deszczowe)
4. Rozwój infrastruktury technicznej i poprawa warunków życia mieszkańców	4.1 Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i energetycznej	Unikanie kolizji z elementami środowiska przyrodniczego	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń	Rewitalizacja terenu po zakończeniu inwestycji
	4.2 Modernizacja infrastruktury drogowej, rowerowej oraz pieszej	Unikanie cennych przyrodniczo lokalizacji	Zastosowanie materiałów niskoemisyjnych	Zieleń przydrożna i nasadzenia kompensacyjne
	4.2 Poprawa efektywności energetycznej budynków	Audyty środowiskowe przed modernizacją	Zastosowanie energooszczędnych technologii	Rekompensaty energetyczne np. instalacje PV
	4.3 Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Uwzględnienie aspektów przyrodniczych przy projektowaniu	Stosowanie materiałów o niskim wpływie środowiskowym	Integracja z zielenią i małą architekturą
5. Nadanie zdegradowanym obszarom nowych funkcji i poprawa jakości przestrzeni publicznych	5.1 Fizyczna odnowa zdegradowanych budynków publicznych i przestrzeni wspólnych	Zachowanie wartości kulturowych i przyrodniczych	Kontrola emisji w trakcie prac	Wprowadzenie elementów zieleni i retencji
	5.2 Tworzenie atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni publicznych	Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych	Minimalizacja uszczelnienia powierzchni	Infrastruktura zielona i błękitna
	5.3 Ochrona i adaptacja dziedzictwa kulturowego i historycznego	Uzgodnienia z konserwatorem zabytków i RDOŚ	Prace w okresach minimalnej aktywności fauny	Działania edukacyjne i promocja lokalnego dziedzictwa

Źródło: Opracowanie własne

Zagospodarowanie terenu należy podporządkować zachowaniu bioróżnorodności, ciągłości przestrzennej ekosystemów, ochronie wód, powierzchni ziemi oraz kształtowaniu harmonijnego krajobrazu. Biorąc pod uwagę fakt, że ewentualne negatywne oddziaływania związane są z fazą realizacji poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, poniżej wymieniono główne zasady, które pozwolą ewentualne negatywne oddziaływania ograniczyć do minimalnego poziomu:

- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków;
- odpowiednio starannie przygotowany projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji;
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie obszarów szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych lub siedzib ludzkich;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy oraz eksploatacji;

- dostosowanie terminów prac do występowania poszczególnych gatunków roślin i zwierząt, w szczególności: terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, okresów odpoczynku itp.;

Podsumowując, należy podkreślić, że prognozowany zakres potencjalnego wpływu na środowisko wodne, przyrodnicze oraz ludzi może być wyeliminowany lub ograniczony do minimum na etapie planowania przestrzennego oraz procedur administracyjnych, w tym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, poprzez dostosowanie lokalizacji, technologii i organizacji prac budowlanych do wymagań ochrony środowiska.

14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu GPR będzie przedmiotem licznych dyskusji i konsultacji. Rozwiązania alternatywne poszczególnych planowanych działań i inwestycji były rozpatrywane na etapie tworzenia dokumentu GPR, który podlegał konsultacjom społecznym przewidzianych w ustawie o samorządzie gminnym i ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Szczegółowa analiza wskazuje, że zdecydowaną większość projektów cechuje pozytywny lub neutralny wpływ na środowisko przyrodnicze. Do GPR zostały wybrane działania o charakterze lokalnym, które w świetle obecnej wiedzy są korzystne dla środowiska.

Dość duży poziom ogólności planowania strategicznego (w tym projektów ponadlokalnych) i szerokie ramy czasowe sprawiają, że rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie, możliwe do zastosowania na etapie rozwiązań projektowych mogą obejmować:

- lokalizację przedsięwzięcia,
- rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne,
- przebieg szlaków (w przypadku inwestycji liniowych),
- różne skale i rozmiary inwestycji,
- harmonogramy lub organizacje prac budowlanych,
- metody budowy,
- alternatywne procesy.

Ze względu na wpływ na środowisko oraz bardzo szybki rozwój technologii, największe możliwości rozwiązań alternatywnych istnieją w obszarze wyboru najlepszego pod względem oddziaływania na środowisko wariantu technologicznego. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że rozwiązania dobierane do poszczególnych inwestycji będą realizowane w zależności od dostępności zasobów, w tym dofinansowania ze źródeł zewnętrznych.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Projektu GPR, przeprowadzanej zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza zawiera wszystkie elementy przewidziane ustawą w tym m.in.:

- podstawę prawną, przedmiot i zakres prognozy,
- ogólną charakterystykę projektowanego dokumentu i powiązania z innymi dokumentami strategicznymi,

- cele ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego uwzględnione w opracowywanym dokumencie,
- metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy,
- przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu,
- analizę stanu środowiska oraz istniejące problemy z zakresu ochrony środowiska istotne z punktu widzenia GPR,
- potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- ocenę znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska,
- potencjalne oddziaływanie transgraniczne na środowisko,
- opis prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływań skumulowanych,
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- zespół autorski,
- Spis rysunków, map i tabel.

GPR uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Zasada zrównoważonego rozwoju została uwzględniona w priorytetach oraz działaniach do nich przypisanych, a także w przykładowych przedsięwzięciach, które zostały zidentyfikowane przez interesariuszy na etapie konstrukcji dokumentu. Dokument przyczyni się, zatem do osiągnięcia równowagi w wymiarze społecznym, gospodarczym i przede wszystkim środowiskowym.

Przy sporządzaniu Prognozy zastosowano metody statystyczne, porównawcze, opisowe, analizy jakościowe, wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikację i wartościowanie skutków przewidywanych zmian w środowisku. Wykorzystano analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Wszystkie zastosowane metody dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Dla zidentyfikowanych negatywnych skutków oddziaływania na środowisko wskazano rozwiązania eliminujące lub zmniejszające ich skalę. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

Najistotniejszym elementem przeprowadzonych badań w zakresie prognozy oddziaływania środowisko ocenianego dokumentu było wskazanie potencjalnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Przewidywane oddziaływania (pozytywne i negatywne) zostały przedstawione w podziale na poszczególne komponenty środowiska, uwzględniając czas trwania (krótco-, średnio i długoterminowe) oraz rodzaj tych oddziaływań (bezpośrednie i pośrednie). Analizę przeprowadzono dla przedsięwzięć pogrupowanych w Celach Strategicznych i Celach Operacyjnych.

Każde z działań przeanalizowano pod względem potencjalnego wpływu na środowisko (pośredni, bezpośredni, trwały, chwilowy, krótco-, średnio lub długoterminowy) na następujące jego elementy:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,

- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Analiza oddziaływań wykazała, że projekt GPR wywiera jednoznacznie pozytywny wpływ na środowisko w obszarze objętym strategią poprzez zaplanowane działania realizowane w ramach Celów Strategicznych i Operacyjnych zmierzających do osiągnięcia zakładanych efektów środowiskowych.

Działania inwestycyjne ujęte w GPR, na etapie realizacji (budowy, modernizacji) mogą powodować bezpośrednie chwilowe, bądź krótkoterminowe zanieczyszczenie powietrza wynikające z prowadzenia prac ziemnych (emisja nieorganizowana) oraz spalania paliw do zasilania maszyn, urządzeń budowlanych i transportu wykorzystywanego do przewozu materiałów budowlanych. w szczególności prace ziemne związane z modernizacją i budową dróg będą powodować nieorganizowaną emisję pyłów do powietrza. w dalszej perspektywie działania te, poprzez usprawnienie komunikacji przełożą się na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

W zakresie realizacji postanowień GPR nie przewiduje się oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

Duży poziom ogólności planowania strategicznego i ramy czasowe sprawiają, że rozwiązania alternatywne dla tych przedsięwzięć, możliwe do zastosowania na etapie rozwiązań projektowych, mogą obejmować:

- lokalizację przedsięwzięcia,
- rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne,
- przebieg szlaków (w przypadku inwestycji liniowych),
- różne skale i rozmiary inwestycji,
- harmonogramy lub organizacje prac budowlanych,
- metody budowy.

Ze względu na wpływ na środowisko oraz bardzo szybki rozwój technologii największe możliwości rozwiązań alternatywnych istnieją w obszarze wyboru najlepszego pod względem oddziaływania na środowisko wariantu technologicznego.

Podstawowe cele ochrony środowiska w obszarze objętym Strategią są zbieżne z celami gospodarki obiegu zamkniętego, adaptacji do zmian klimatu i ograniczania wpływu na środowisko. Wskazane idee mają posłużyć zmniejszeniu zanieczyszczenia środowiska i stworzeniu bardziej samowystarczalnej, oszczędzającej zasoby naturalne gospodarki.

16. Zespół autorski

Kierujący zespołem: Paweł Skurski - magister po kierunku Administracja (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie). Absolwent studiów podyplomowych: Akademia Rozwoju Regionalnego na Uniwersytecie Warszawskim. Współautor poprzednich prognoz oddziaływania na środowisko:

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Mobilności Rostocza do roku 2030
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą do roku 2030
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu pn. Ponadlokalna Strategia Rozwoju dla Gmin: Białopole, Kamień, Leśniowice, Wojśławice, Żmudź, Dubienka, Dorohusk, Horodło, na lata 2021 – 2027 z perspektywą do 2035 roku
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT MOF Tomaszowa Lubelskiego
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Obszaru Obejmującego Miasto Kraśnik, Gminę Kraśnik, Gminę Annopol, Gminę Dzierzkowice, Gminę Gościeradów, Gminę Trzydnik Duży, Gminę Urzędów, Gminę Wilkołaz, Gminę Zakrzówek na lata 2023-2027, z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. Zielone Zagłębie Strategia Rozwoju Ponadlokalnego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Ponadlokalnej Strategii Rozwoju dla Obszaru współpracy ponadlokalnej obejmującego Powiat Leżajski, Miasto Leżajsk, Gminę Leżajsk, Gminę Nowa Sarzyna, Gminę Kuryłówka, Gminę Grodzisko Dolne, Gminę Tryńcza na lata 2021– 2027 z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jabłonna na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029”.

Monika Kłos – magister po kierunku: stosunki międzynarodowe o specjalności integracja europejska (Uniwersytet Wrocławski). Absolwentka studiów podyplomowych: Audyt i kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych. Nauczyciel Akademicki na kierunkach Zarządzanie, Administracja, Informatyka (studia dzienne, studia zaoczne, studia podyplomowe, w tym prowadzone w języku angielskim). Autorka Programów Gospodarki Niskoemisyjnej dla gmin: Niemce, Lubartów, Konopnica, Milanów, Jabłoń, Wisznice, Adamów, Hanna, Ludwin, Tryńcza (2016), Autorska Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jabłonna (2020), Współautorka poprzednich prognoz oddziaływania na środowisko:

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Mobilności Rostocza do roku 2030 (kierująca zespołem),
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą do roku 2030 (kierująca zespołem),
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu pn. Ponadlokalna Strategia Rozwoju dla Gmin: Białopole, Kamień, Leśniowice, Wojśławice, Żmudź, Dubienka, Dorohusk, Horodło, na lata 2021 – 2027 z perspektywą do 2035 roku (kierująca zespołem),
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT MOF Tomaszowa Lubelskiego (kierująca zespołem),

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Obszaru Obejmującego Miasto Kraśnik, Gminę Kraśnik, Gminę Annopol, Gminę Dzierzkowice, Gminę Gościeradów, Gminę Trzydnik Duży, Gminę Urzędów, Gminę Wilkołaz, Gminę Zakrzówek na lata 2023-2027, z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. Zielone Zagłębie Strategia Rozwoju Ponadlokalnego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Ponadlokalnej Strategii Rozwoju dla Obszaru współpracy ponadlokalnej obejmującego Powiat Leżajski, Miasto Leżajsk, Gminę Leżajsk, Gminę Nowa Sarzyna, Gminę Kuryłówka, Gminę Grodzisko Dolne, Gminę Tryńcza na lata 2021–2027 z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jabłonna na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029”.

Radosław Kasprzyk – magister po kierunku politologia (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej), specjalizacja: samorząd i polityka lokalna. Ekspert Fundacji Inicjatyw Menedżerskich, autor dokumentów strategicznych, m.in. Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Józefów nad Wisłą na potrzeby opracowania Strategii oraz projektu Strategii Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą do roku 2030. Współautor poprzednich prognoz oddziaływania na środowisko:

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Mobilności Rostocza do roku 2030,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą do roku 2030,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą do roku 2030.

Oświadczenie o spełnieniu wymagań przez kierującego zespołem autorów prognozy oddziaływania na środowisko – zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) oświadczam, że posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania powyższej prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii, tj. ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, studia magisterskie na kierunku stosunki międzynarodowe, studia podyplomowe na kierunku: Audyt i kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych,, posiadam 3 letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko byłam 8 krotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko , co wypełnia wymogi art. 74a ust. 2 pkt 2 Ustawy.

Lublin, dnia 02.06.2025 r.

Spis tabel i grafik

Mapa 1 Położenie gminy Jabłonna w powiecie lubelskim oraz województwie lubelskim	4
Mapa 2 – Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Jabłonna	5
Mapa 2 Lokalizacja form ochrony przyrody.....	10
Mapa 3 Położenie gminy Jabłonna w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym.....	20
Mapa 4 Położenie fizycznogeograficzne gminy Jabłonna	21
Mapa 5 Lokalizacja GZWP.....	30
Mapa 7 - Obszary ochrony prawnej środowiska przyrodniczego na terenie gminy Jabłonna.....	33
Mapa 6. Naśloniecznienie w Polsce	39
Mapa 7. System komunikacji drogowej w gminie Jabłonna	41
Rysunek 1 Zgodność GPR z dokumentami nadrzędnymi.....	12
Tabela 1 – Cele rewitalizacji i kierunki działań GPR.....	7
Tabela 2 Obszary Natura 2000 na terenie gminy Jabłonna	8
Tabela 4 Wskaźniki monitoringowe	18
Tabela 5 Wykaz JCWP dla gminy Jabłonna	24
Tabela 6 Ocena stanu JCWP na terenie Gminy Jabłonna wraz z celem środowiskowym 2027	25
Tabela 7. Wykaz jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) Gminy Jabłonna.....	30
Tabela 8. Presje JCWPd na terenie Gminy Jabłonna.....	31
Tabela 9: Lista pomników ochrony przyrody na terenie Gminy Jabłonna	31
Tabela 10. Siedliska i gatunki chronione na obszarach Natura 2000 i w rezerwatach przyrody.....	32
Tabela 11. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Jabłonna	32
Tabela 12. Liczba źródeł na paliwo stałe (kotły i miejscowe ogrzewacze) będących źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w sektorze komunalno-bytowym stan na dzień 10.01.2023r.	40
Tabela 13 Matryca wpływu realizacji przedsięwzięć na środowisko	47
Tabela 14 Sposoby zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań.....	54
Wykres 1 Struktura gruntów gminy Jabłonna w porównaniu do województwa lubelskiego oraz powiatu lubelskiego w 2014 roku.....	22
Wykres 2 Powierzchnia gruntów i użytków rolnych w gminie Jabłonna, powiecie lubelskim oraz województwie lubelskim w 2020 roku	22
Wykres 3 Klimat w gminie Jabłonna w ciągu roku.....	37
Wykres 4. Zmiany temperatury w gminie Jabłonna w ciągu roku	37
Wykres 5. Dienne prawdopodobieństwo opadów atmosferycznych w gminie Jabłonna.....	38
Wykres 6. Średni miesięczny opad deszczu w gminie Jabłonna	38
Wykres 7. Średnie dobowe padające krótkofalowe promieniowanie słoneczne w gminie Jabłonna ...	39